

Magyar Képzőművészeti Egyetem
Doktori Iskola

**Magyar grafikai kiállítások és versenyek jelentősége
nemzetközi viszonylatban.**

DLA értekezés
Kovács Olivér Artúr

Témavezető: Dr. Felsmann Tamás DLA
2024

Tartalomjegyzék

	Bevezetés	5
1.	Előzmények	
1.1	Salon	8
1.2	Royal Society of Arts	12
1.3	Első nemzetközi kiállítások	14
1.4	A svájci tipográfia hatása nemzetközi rendezvényeken keresztül	16
1.5	White Cube	18
2.	Nemzetközi Elismerés	
2.1	Red Dot Award	22
2.2	A' Design Award	28
2.3	Graphis	32
3.	Magyar grafikai kiállítások és díjak	
3.1	Országos Tervezőgrafikai Biennále	36
3.2	Magyar tervezőgrafikai díjak Díjak	40
4	Mestermunka - Ampersand 2024	
4.1	Következtetések	48
	Bibliográfia	50
	Önéletrajz	52
	Mestermunka - dokumentáció	58
	Mestermunka - kiállított művészek listája	70
	Köszönetnyilvánítás	74

Bevezetés

Magyarország igen jó hagyományokkal rendelkezik a művészeti kiállítások, díjak és egyéb művészeti rendezvények terén és ez különösen igaz a tervezőgrafikai szcénára is. Országszerte megannyi kiállítást rendeznek főként a művészeti élethez tartozó civil szervezetek, melyekhez legtöbb esetben katalógus is társul.

De vajon mit értünk kiállítás alatt? Mi indokolja a létrehozásukat és van-e valódi szükség rájuk a 21. század digitális világában? Milyen mértékben igénylik a művészeti élet meghatározó szereplői, különösen maguk az alkotók, a fizikai megjelenés lehetőségét? A kiállítások mellett szükséges tárgyalnunk a versenyek szerepét is, amelyek kevésbé jellemzőek Magyarországon, ami részben történelmi okokra vezethető vissza. Ezek a rendezvények nemzetközi megjelenést biztosítanak és világszerte jelentős érdeklődést váltanak ki, Magyarország ezen a téren további fejlődési lehetőségekkel rendelkezik.

Doktori értekezésem középpontjában elsősorban a grafika, különösen a tervezőgrafikai kiállítások és versenyek állnak. Magyarországon az 1978-ban elindított Országos Tervezőgrafikai Biennálé (Békéscsaba) volt az első és mind a mai napig a legjelentősebb esemény ezen a területen, amelyhez később hasonló rangú és méretű rendezvények csatlakoztak, mint például az Arany Rajzszög, a Graphifest és a Posterfest éves kiállításai.

A rendszerváltást követően az országos kiállítások és szakmai események lehetőséget biztosítottak a neves mesterek megismerésére, valamint a fiatal, feltörekvő tehetségek bemutatására, akiket díjakkal jutalmaztak, elsősorban állami támogatással. Ezzel párhuzamosan a művészeti egyetemek és karok száma (mint például Pécs, Eger, Győr), valamint azok minősége is folyamatos növekedést mutat, ennek eredményeként évről évre egyre több grafikus diplomázik. Természetesen ez egy nemzetközi trend és véleményem szerint ennek megfelelően szükséges újragondolni a kiállítások és díjak szerepét a 2020-as évek után.

Értekezésemben összehasonlító jellegű leírásban említtem meg a magyar díjak és kiállítások helyzetét regionális és globális viszonylatban egyaránt. Külön kitérve Európára, ahol számos rangos díj található. Ismertetem a legfontosabb nemzetközi díjakat és azt a rendszert, melyben ezek létrejönnek. Ez jelentheti az online/offline beadást, kiállítás léptékét, a jelentkezési díj mértékét és egyéb olyan részletet, melyek a nagy múltú és rangos kortárs nemzetközi kiállításokat jellemzik manapság.

1.

Előzmények

A közel 400 éve rendezett, mai értelemben vett kiállítások Európában alakultak ki és terjedtek el, és ezek az események a művészetek mellett a kulturális változások és az ipari innovációk meghatározó központjává váltak, befolyásolva az egész kontinens fejlődését.

Salon

Ahhoz, hogy a disszertációmban tárgyalt kiállítások és díjak dinamikáját teljes mértékben megértsük, szükségszerű a kezdetek részletes vizsgálata, amely lehetővé teszi, hogy átfogó képet kapjunk e jelenségek evolúciójáról, melyeket helytállóan nevezhetünk láthatósági versenynek is. A művészeti kiállítások formájának kialakulása egy hosszú történelmi folyamaton ment keresztül, amely során az emberiség különböző korszakaiban a művészet bemutatása fokozatosan vált központi kulturális jelenséggé.

Bár az alkotások nyilvános bemutatása régi gyakorlat, a modern értelemben vett kiállítások csak néhány száz éve jelentek meg. A Párizsi Szépművészeti Akadémia, azaz az Académie des Beaux-Arts által rendezett Salon¹ kiállítások gyökerei a 17. századi Franciaország királyi pártfogásáig nyúlnak vissza.

„A Francia Akadémia kortárs művészek munkáit nagyobb termekben, úgynevezett szalonokban állította ki, és a potenciális mecénások szélesebb közönsége elé tárta őket.”

(Anton Howes, *Arts and Minds* 2020, 46)

Ezek az évente megrendezésre kerülő események hosszú ideig a legjelentősebb művészeti rendezvények közé tartoztak Franciaországban, és kiemelkedő szerepet játszottak a művészeti karrierek alakításában. Egy műalkotás elfogadása a Salon zsűrijétől hatalmas elismerést jelentett minden résztvevő művész számára, hiszen ez a hivatalos jóváhagyás állami megbízásokhoz, nyilvános elismeréshez és további pártfogáshoz vezethetett.

Az Académie Royale de Peinture et de Sculpture, amelyet XIV. Lajos alapított 1648²-ban, az első olyan intézmény volt Franciaországban, amely a művészeti oktatást és a művészek képzését helyezte előtérbe. Ennek a politikai célokat is szolgáló intézménynek a feladata az Ancien Régime idején a festészet és szobrászat szabályozása és oktatása volt. A kiállítások szervezése ennek megfelelően történt, és bár a kezdeti kiállításokat nem jellemezte a mai értelemben vett kurátori munka, a bezsűrizett alkotások közül a kevésbé kívánatos alkotásokat gyakran helyezték el a falak magasabb pontjain, ami különösen fontos szerepet játszott a művészeti ízlés és előírások formálásában.

A Salon Carré, amely 1692-ben nyerte el végleges formáját és került az Akadémia kezelésébe, a Louvre palota egyik kiemelkedően fontos terme. Ez a helyszín összeköti a Galerie d'Apollon-t és a Grande Galerie-t, és gyorsan a művészeti karrierre törekvő európai művészek áhított kiállítási helyszínévé vált. A terem nemcsak a művészeknek,

Egy 1789-es Salon katalógusban azt találjuk, hogy 206 műalkotást állítottak ki. A katalógusban megfigyelhetjük, hogy van akitől akár 9 munkát is kiállítottak míg másoktól csak egyet. A műalkotások mennyisége mai szemmel egy zsúfolt kiállító teret eredményezett ahol voltak olyan munkák melyek nagyon magasra kerültek.

hanem a művészet kedvelőinek is központi jelentőségű találkozóhelye lett, ahol az új művészeti irányzatok és stílusok is bemutatkozhattak.

Érdekesség, hogy már századokkal ezelőtt is kialakult a megfelelő kiállítási hely, már ami az alkotót és munkáját illeti. Természetesen a legmegbecsültebb alkotásokat az átlagos emberi szemmagasságba helyezték, míg a kevesebbre értékelt munkák feljebb akár 9 méter magasságába is kerülhettek. Ezt nevezték *skying*³-nak, míg a szemmagasság alá kerülteket *floored*-nek. A Vernissage⁴ mint megnyitó szavunk a francia lakkozás szóból származik, mivel a vernissage szó szerint olyan lakkozást, vagy bevonatot jelent amivel befejezzük, tartósítjuk a művet.

„Mind a magasan, mind a mélyen elhelyezkedő területek hátrányos helyzetűek. Sok panaszodást hallani a művésztől amiatt, hogy a képeiket „felakasztották”, de arról nem, hogy „a padlóra tették” volna őket. A padló közelében lévő képek legalább hozzáférhetőek voltak, és lehetőséget adtak a műértőnek, hogy közelebbről megvizsgálja őket, mielőtt visszavonult volna egy megfontoltabb távolságra.”

(Brian O’Doherty, *Inside the White Cube: The Ideology of the Gallery Space*, 16)

¹ Howes, Anton, *Arts and Minds*, Princeton University Press, 2020: 46

² Crow, Thomas E., *Painters and public life in 18th century Paris*, New Haven: Yale University Press, 1985: 22, 2

³ Brian O’Doherty, *Inside the White Cube: The Ideology of the Gallery Space*, The Lapis Press: 1986, 16

⁴ Random House, *Random House Webster’s college dictionary*, New York: Random House, 1991, 1481

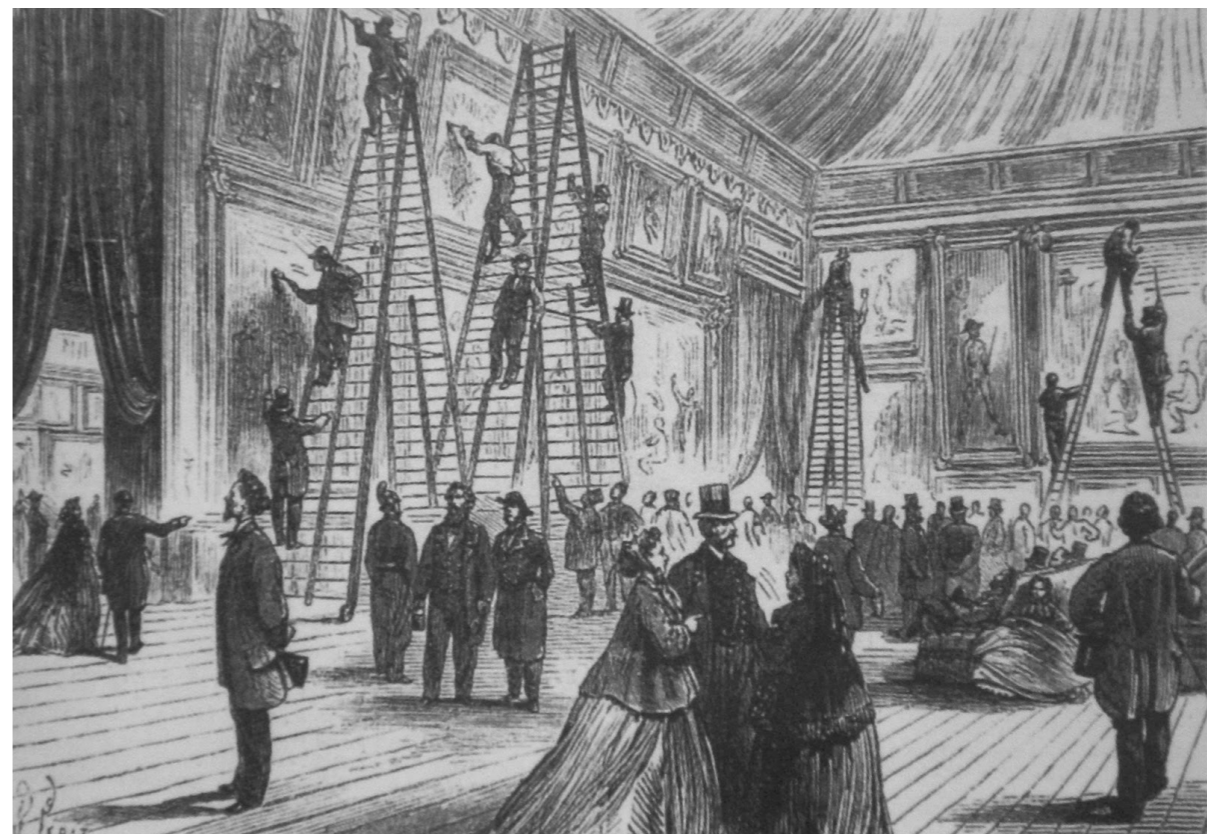
A párizsi Szalon felvételi pályázói, Felicien Myrbach-Rheinfeld, tinta és grafit rajz, 19. század vége – 20. század eleje

A hagyományos Salon mellett a 19. században új típusú kiállítási helyszín is megjelent, a Salon des Refusés⁵. Ezt a különleges kiállítást III. Napóleon rendelete alapján 1863-tól rendezték meg a Palais de l'Industrie-ben, ahol azoknak a művészeknek adtak helyet, akiknek munkáit a hivatalos Salon zsűrije elutasította. Ez a kezdeményezés új lehetőségeket nyitott meg a nonkonformista művészek számára, lehetővé téve számukra, hogy munkáikat egy szélesebb közönség előtt is bemutathassák.

Az Academie de San-Luc is megpróbált hasonló kiállítási lehetőségeket biztosítani 1750 és 1770 között, azonban ezek az erőfeszítések 1775-re kihunytak⁶. Ennek eredményeként a Louvre-ban rendezett kiállítások maradtak az egyetlen jelentős szalonok, mivel az akadémia gyakorlatilag kiszorította a többi (kisebb és nagyobb) művészeti rendezvényt. Az 1780-as évekre az akadémia kizárólagos hatalomra tett szert a francia művészet fejlődésében, és a Salon az egyetlen olyan kiállítási forma lett, amely döntő hatással bírt a kor művészeinek karrierjére. Az akadémia politikája és a művészeti környezet általában is úgy alakult, hogy a Salon kiállítások meghatározó szerepet töltek be a művészeti életben, így a legtöbb művész számára elengedhetetlen cél volt itt szerepelni.

⁵ Albert Boime, *The Salon des Refuses and the Evolution of Modern Art*, The Art Quarterly, Spring 1970

⁶ Guiffrey, Jules, *Académie de Saint-Luc, Paris* : Baur et Détaille, 1872

Vernissage au salon, Daumie Perat, 1866, Párizs

Bár a kiállítások publikusak voltak, a megnyitók események gyakran zártkörűek. A képen munkások láthatók, akik vernissage-ot hajtanak végre, vagyis lelakozzák, fixálják a képet.

A Salon Carré 1725 -1848-as intézményesített működése nagyban hozzájárult a 18. századi francia művészeti élet felemelkedésében amely így sokáig az európai művész világ központjává is vált. Értékét már az akkori kortárs elit is felismerte így századokon keresztül működhett, élvezve a mindenkor állam soha meg nem szűnő támogatását. Példamutató tevékenysége sok hasonló szalon létrehozását segítette melyek így együtt pezsgő kulturális és művészeti életet hozott létre. Ennek megteremtésében elsősorban az egyetemek játszottak döntő szerepet. Így véleményem szerint egy adott ország, a kultúráért tett erőfeszítéseit hatékonyabban éri el, az egyetemi oktatók és hallgatók támogatása által.

Royal Society of Arts

Az első modern nyilvános kiállítás megszervezésére 1760⁷. április 21-én került sor Londonban, a Művészetek, Manufaktúrák és Kereskedelem Ösztönzésének Társasága (Society for the Encouragement of Arts, Manufactures and Commerce) által, ami később Művészeti Társaságként (Society of Arts) vált ismertté. Royal Society of Arts néven csak 1907⁸-től nevezik. Ez az esemény megnyitotta az utat számos további képzőművészeti kiállítás számára. A társaság innovatív díjakkal ösztönözte a szőnyegkészítést, a textilgyártást és a porcelánkészítést, ahol a beküldött munkák versenyeztek. Az intézmény kiállításai kezdetben csak a társaság tagjai és barátai számára voltak elérhetőek. A Művészetek, Manufaktúrák és Kereskedelem Ösztönzésének Társasága, melyet 1754-ben alapítottak, hamarosan az ország vezető művészeti intézményévé vált⁹.

Az intézményt gyakran nevezték „Prémium Társaságnak”, mivel készpénzes jutalmakat ajánlottak fel azoknak a művészeknek és innovátoroknak, akik hozzájárultak a művészeti és ipari fejlődéshez. Az 1760-as kiállítás az úgynevezett „jelenlegi művészek” munkáit mutatta be, és a látogatók számára ingyenes volt és katalógust is lehetett vásárolni. A rendezvény két hét alatt körülbelül 20 000 látogatót vonzott, és a kiállított művek között számos festmény, szobor és illusztráció szerepelt.

A 19. században a Nagy Kiállítás, amely az Összes Nemzet Iparának Munkáit mutatta be, olyan jelentős személyiségek által került megrendezésre, mint Prince Albert, Henry Cole és mások. Ez az esemény a modern ipari technológia és tervezés ünneplésének színtere volt.

Az RSA (Royal Society for the Encouragement of Arts, Manufactures and Commerce) ösztöndíjai¹⁰ azoknak a jelentkezőknek adományozhatók, akik megfelelnek az RSA víziójának és értékeinek. Az ösztöndíjasok jogosultak az FRSA utótag használatára, hozzáférhetnek az RSA Könyvtárhoz és más jelentős londoni helyszínekhez. Emellett minden új ösztöndíjasnak egyszeri regisztrációs díjat kell fizetnie.

Az RSA 1936-ban vezette be az Ipari Királyi Tervezői (RDI vagy HonRDI) elismeréseket, amelyeket azok számára tartogatnak, akik a társaik szerint „kitartó kiválóságot értek el az esztétikus és hatékony ipari tervezés terén”.

Az RSA tekintetében meg kell említeni, hogy az állami fenntartásból működő szervezet rendszeres kiadványaik révén igen jól katalogizált és könnyedén visszakereshető akár 1759-ig¹¹. Ez 2024-ben 265 évnyi kiállítás és kiállító névsorát jelenti,

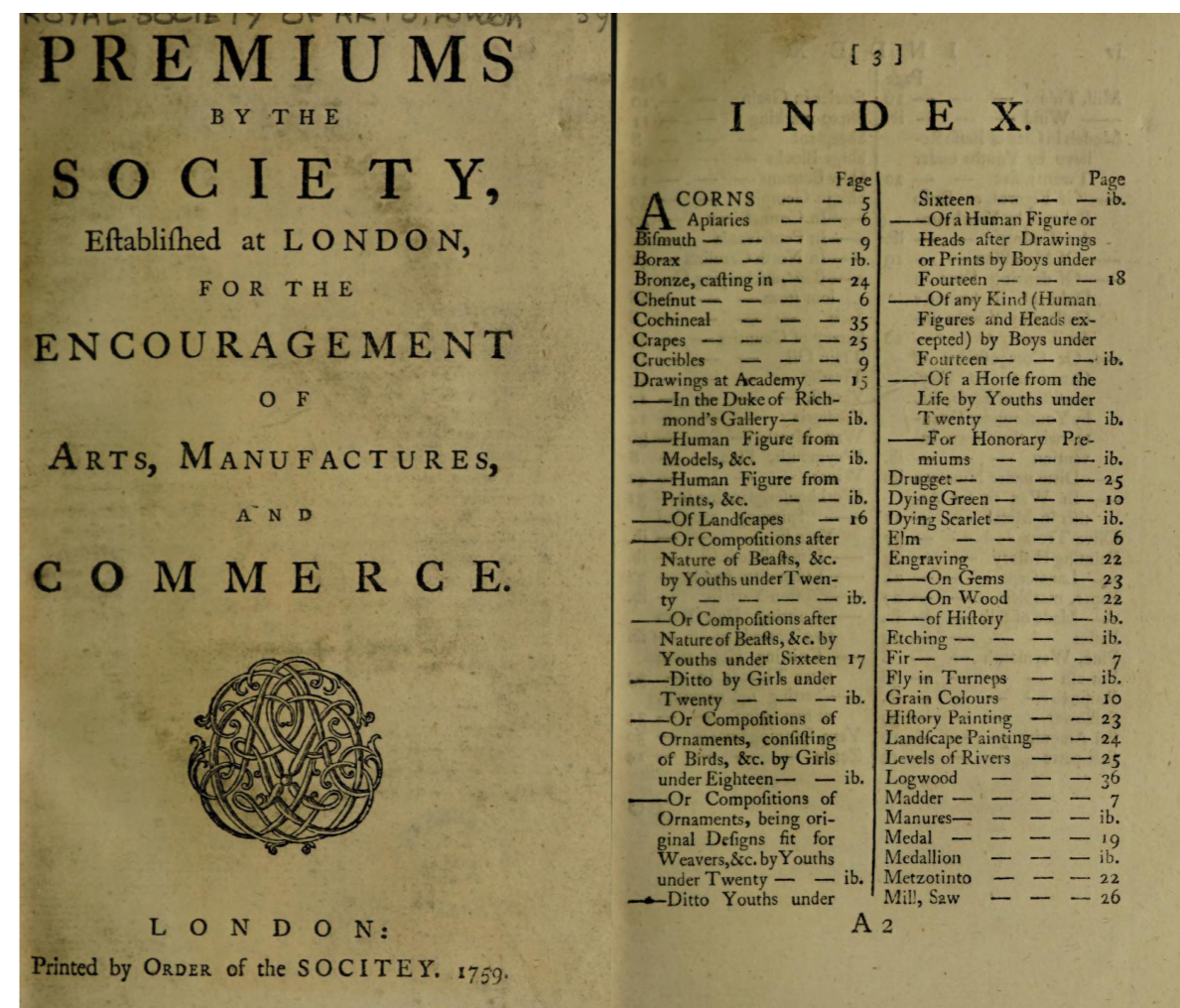
7 Kenneth W. Luckhurst, *The Story of Exhibitions*, The studio publications Londond & New York, 1951: 15-26

8 *Journal of the society of arts*, George Bell & Sons: 190

9 Wood, Henry Trueman, *A history of the Royal Society of Arts*. London, J. Murray, 2022: 3

10 *Premiums by the Society, established at London, for the Encouragement of Arts, Manufactures, and Commerce*, London, The Society, 1758

11 *A list of society of the Arts, Manufactures and commerce*, 1759, London

Ebben az 1759-es kiadványban 47 oldalon keresztül taglalják, hogy mivel és hogyan lehet pályázni úgynevezett prémiumra, vagyis ösztöndíjra. Lefedve az ipar, művészet, oktatás és agráriumban elvégezhető tevékenységeket. Külön kiemelném az tartalomjegyzékben szereplő *Life by Youths under Twenty* programot.

melyet minden évben kiadtak az elmúlt majd 3 évszázad során. A Salon és a Royal Society of Arts tartós működésének egyik alapvető pillére az évszázadokon át megszokott nélkül biztosított magas szintű állami finanszírozás volt, amely révén ezek a művészeti szervezetek nem csupán művészeti, hanem kultúrpolitikai és innovációs központokként is funkcionáltak a mindenkori hatalom szemében.

Tevékenységük során láthatóságot és elérést generálnak a kortárs művészeti közegben, ezáltal munkásságuk később referencia- és hivatkozási pontként is szolgálhat. Ennek eredményeképpen a művészeti szakágak tevékenységei idővel többszörösen megtérítik a befektetett erőfeszítéseket, tőkét és időt.

Nemzetközi kiállítások kezdete

A világkiállítások, vagy más néven egyetemes kiállítások, olyan nagyszabású globális események, melyek célja a nemzetek kulturális, ipari és technológiai eredményeinek bemutatása. A világkiállítások története a mai Csehország területén¹² kezdődött 1791-ben, amikor is az első ilyen jellegű eseményt II. Lipót cseh királlyá koronázása alkalmából rendezték meg a Clementinumban. Ez az esemény jelentős mérföldkő volt, mivel itt mutatták be először a cseh földeken elért gyártási módszerek fejlettségét.

A világkiállítások jelentőségét tovább erősítette a 1851-es londoni¹³ „Great Exhibition of the Works of Industry of All Nations”, amely a híres Kristálypalotában (1936-ban leégett) került megrendezésre. Ez az esemény hozta létre a modern világkiállítások alapját, ahol a nemzetek lehetőséget kapnak arra, hogy bemutassák ipari és kulturális vívmányaikat a nemzetközi közönség előtt. Az iparosodás ezen korszakában a kiállítások inkább a találmányok és technológiai fejlődés bemutatására szolgáltak¹⁴. Az 1850-es évetől az 1930-as évekig a legkorszerűbb tudományos és technológiai vívmányokat mutatják be az egyes országok és emellett lehetőségük nyílik bemutatni az egyéb kulturális értékeiket is, mint például népművészet vagy képzőművészeti alkotásokat.

A világkiállítások ma már változatos formában és néven ismertek, például az Egyesült Államokban „world’s fair”, Európában és Ázsiában „Exposition universelle”, vagy más néven „World Expo” vagy „Specialised Expo”.

Az 1928-ban aláírt Nemzetközi Kiállításokra vonatkozó Egyezmény értelmében a *Bureau International des Expositions (BIE)* a nemzetközi kiállításokat szabályozó és jóváhagyó nemzetközi testületté vált, amelynek székhelye Párizsban található. A BIE felügyelete alatt négy fő típusú nemzetközi kiállítást különböztetnek meg: világkiállítások, specializált kiállítások, kertészeti kiállítások és a Milánói Triennálé. A legutóbbi specializált expot 2017-ben Kazahsztán fővárosában, Asztanában rendezték, míg a legutóbbi világkiállítás, amelyet a COVID-19 járvány miatt 2021-re halasztottak, Dubai adott otthont.

Ezek a kiállítások nemcsak a technológiai és ipari fejlődést mutatják be, hanem a kultúrák közötti párbeszédet és együttműködést is elősegítik, így jelentős hatással vannak a résztvevő országok gazdaságára és nemzetközi kapcsolataira. Az események lehetőséget biztosítanak az innováció bemutatására, új piacok felfedezésére és nemzetközi kapcsolatok építésére, ami hozzájárul a globális gazdasági növekedéshez és a kulturális összeköttetések erősítéséhez.

¹² Klíma, Arnošt, *The Role of Rural Domestic Industry in Bohemia in the Eighteenth Century*, *The Economic History Review*. vol 27, 1974: 48–56.

¹³ Neal, Kenneth, *A wise Extravagance*, University of Pittsburgh Press, 1996: 23

¹⁴ Abbattista, Guido; Iannuzzi, Giulia (2016). *World Expositions as Time Machines: Two Views of the Visual Construction of Time between Anthropology and Futurama*, *World History Connected* Vol. 13, Issue 3., 2016: 14.

Már 1983-as chicagói világkiállításon is komplett városrészeket építettek, vagy újjítottak fel. Így jött létre a londoni kristálypalota, a párizsi Eiffel-torony vagy a belgiumi Atomium. A világkiállítások után megmaradt „landmark”-ok ikonikusá teszik a területet és hírnevet generálnak a városnak. A lenti képen a 2020-as dubai expo Al Wasl kupolája látható.

A svájci tipográfia hatása nemzetközi rendezvényeken keresztül

Az 1920-as években Ernst Keller alapozta meg a svájci tipográfiai iskola alapelveit, melyet későbbi tanítványai, köztük Josef Müller Brockmann¹⁵ tovább finomítottak és népszerűsítettek szerte a világon. Keller munkássága meghatározó volt abban a tekintetben, hogy egy stílus-teremtő iskolát hozott létre, melynek alapelvei, mint az üres terek kiemelése, a karakterek és a funkcionalitás alapjaiban formálták át a grafikai tervezést. A svájci tipográfia hívei a minimalizmusra és a funkcionalitásra törekedtek, hogy a legfontosabb információk tiszta és egyszerű formában jelenjenek meg, minimalizálva a felesleges díszítéseket. A második világháború utáni időszak fontos szerepet játszott abban, hogy a különböző lokális grafikai stílusok mellett megjelent egy új és globális grafikai nyelvezet, ami egyre inkább uralkodóvá vált az évtizedek során. Így magát a svájci grafikai iskola vizuális kommunikációs neve International Typographic Style¹⁶-ként is ismeretes. Ez a stílus vált egyeduralmává a nemzetközi események és kiállítások területén, mivel könnyen adaptálható a legkülönbözőbb területeken, méretben és technológiákon át. Ezek mellett könnyen lokalizálható, valamint (kimódolt) egyszerűsége okán a képi olvasást nagyban megkönnyíti.

Az 1964¹⁷-es Tokiói Olimpián egy tervezőcsapat radikális változást hozott, amikor egy koherens vizuális kommunikációs rendszert dolgoztak ki, beleértve a piktogramokat, tipográfiát és a színek használatát, amely egyesített, nemzetközi kommunikációs platformot teremtett. A svájci tipográfia ebben az esetben is meghatározó szerepet játszott, lehetővé téve egy egységes, funkcionalitást szem előtt tartó vizuális nyelv kialakítását, amely később az 1972¹⁵-es müncheni olimpián tovább finomodott Otl Aicher keze alatt. Az általa létrehozott vizuális rendszer az olimpia minden aspektusában jelen volt, az óriásplakátoktól a belépőjegyekig, a svájci tipográfiai elvek mentén.

Ez a tipográfiai megközelítés mára a digitális világ egyik alapkövét képezi, ahol a funkcionalitás és az egyszerűség döntő fontosságú. Az online felületeken, mint például a weboldalak és mobilalkalmazások tervezésénél, a svájci tipográfiai elvek továbbra is iránytűként szolgálnak a tervezők számára, biztosítva az információk könnyű hozzáférhetőségét és érthetőségét. Az, hogy a svájci tipográfia mennyire mélyen gyökerezik a modern vizuális kommunikációban, azt mutatja, hogy a művészeti és tervezési oktatásban tanuló diákok számára is alapvető fontosságú ezen történelmi és elméleti ismeretek elsajátítása.

¹⁵ Brockmann, Josef Müller, *Grid Systems in Graphic Design*, Niggi Verlag, 1996.

¹⁶ Hollis, Richard. *Swiss Graphic Design: The Origins and Growth of an International Style, 1920–1965*. Yale University Press, 2006.

¹⁷ Meggs, Philip B., Purvis, Aston W., *History of Graphic Design*, Sixth Edition, Wiley, 2016: 457

A nemzetközi szinten is hatékony és vizuálisan is könnyen olvasható svájci tipográfiai stílus szinte minden országban termékeny talajra talált a designerek körében. Kiválóan alkalmazható úgy, hogy a lokális vizuális nyelvezet helyett egy átfogóbb és közérthetőbb képi világot alkalmazzunk vizuális kommunikáció gyanánt. Ezért is tudott gyorsan elterjedni a nemzetközi események és expok körében.

A svájci tipográfia nemzetközi térnyerése azt jelzi, hogy már a pre-internet korszakban, a 90-es évek előtt is kiemelt figyelemben részesültek azok a tervezők, stílusok és úttörő vizuális megoldások, amelyek nemzetközi események vizuális kommunikációjában játszottak szerepet, ezáltal növelve a rendező ország láthatóságát a globális szinten is.

A közösségi média felgyorsulásával az online megjelenés egy egyszerűen hozzáférhető folyamat lett, amelyhez nincs szükség kurátor, szerkesztő vagy kiadó alkalmazására; ugyanakkor a megjelenők száma exponenciálisan növekedett, miközben a minőségük csökkent, így a láthatóságért folytatott verseny jelentősen megnőtt. Ennek következtében egyre több díj jött létre, amelyek az alkotók számára biztosítják a minőségi hitelesítést és a nyilvánosság elérését. A online globális nyilvánosság így nem időszakos, hanem állandó és bármikor visszakereshető, ám valódi értékét a valós fizikai térben megvalósult események adják.

White Cube

A 19. századi kiállítási terek túlzottan díszesek, színesek és bőségesek voltak, amely mai szemmel nézve szinte hihetetlennek tűnhet. Ekkoriban a gazdagság és a pompázatoság volt a divat, mivel a minimalista, puritán falak gyakran a hiányt és a szegénységet jelenítették meg. A díszítettség tehát nem csupán esztétikai választás volt, hanem társadalmi és gazdasági állapotok kifejeződése¹⁸ is.

A white cube, vagyis a fehér falakkal rendelkező kiállítótér valószínűleg a Joseph Maria Olbrich által tervezett bécsi Szecesszió Házában alkalmazhatták¹⁹. Habár belső falait arany ornamentika is díszíti, kiállítótere leginkább üres termek, amely így szakít az évszázados, (zsúfoltan) díszített terek hagyományával.

Az 1930-as évek forradalmi változást hoztak a kiállítási terek kialakításában, amikor a New York-i Modern Művészetek Múzeuma (MoMA) és annak akkori igazgatója, Alfred H. Barr, Jr. bevezette a „white cube” elvet²⁰. Ez az újítás az objektív megközelítés és a tiszta, zavaró elemektől mentes kialakítás révén radikálisan megváltoztatta a műalkotások bemutatásának módját, így a művek önmagukban, semmilyen külső kontextustól elvonatkoztatva nyervehették el a néző figyelmét. Azóta a művészeti múzeumok kiállítási módszerei nagymértékben stagnáltak, a legtöbb kiállítótér továbbra is a „white cube” elveit követi, ahol a nagy, fehér vagy monokróm, steril falak uralkodnak. Ezek a terek jellemzőek a kis kamarakiállításoktól a nagyobb kereskedelmi galériákig és állami intézményekig.

A kihívás továbbra is abban rejlik, hogy megfelelő kiállítótérrel találjunk, akár a „white cube” modellel szemben. Ebben az esetben jelentős módosításokat, átalakításokat lehet szükséges végrehajtani a belső terekben, hogy a különböző művészi és kurátori elképzelések érvényesülhessenek. A legtöbb esetben ez egy csarnokszerű teret jelent, amely átmeneti be-, illetve átépítéssel kiállítótérre alakítható²¹. A múzeumok és galériák adaptációja az uralkodó kiállítási normákhoz, illetve ezekkel való szakítása meghatározó szerepet játszhat a művészet fejlődésében, valamint a közönség szélesebb körű bevonásában.

Budapesten jelenleg nem áll rendelkezésre elegendő olyan kiállítótér, amely alkalmas lenne közepes vagy közepesen nagy méretű kiállítások megrendezésére, mint például az Országos Tervezőgrafikai Biennálé vagy az Arany Rajzsög díj, ahol több száz, 70×100 cm méretű munka bemutatása szükséges. Nem expo méretű csarnokokra van szükség, hanem olyan nagytermes kiállítóhelyiségekre, amelyek minimális átalakítással is megfelelőek lennének egy nemzetközi kiállítás, például egy biennálé vagy triennálé

18 Ward, Martha, What's important about the history of modern art exhibition? fejezet Reesa Greenberg, Bruce W. Ferguson and Sandy Nairne, *Thinking about exhibitions*, Routledge, 1996: 332

19 Borsi, Franco, and Ezio Godoli. *Vienna 1900 Architecture and Design*, New York, Rizzoli International Publications, 1986.

20 O'Doherty, Brian, *Inside the White Cube: The Ideology of the Gallery Space*, University of California Press 2000: 14-15

21 például: 2024-es Artweek a Balatonfüred Kongresszusi Központban illetve a 2020-as Art Market Budapest a Millenárisban.

2024-ben a 24. Országos Tervezőgrafikai Biennálénak a Magyar Képzőművészeti Egyetem Barcsay Terme adott otthont. A „white cube” típusú kiállítótérben több száz munka került bemutatásra, és a kiállítótér jobb kihasználása érdekében fémkeret-kockát alkalmaztak installatív elemként. Hasonló installációs elemeket láthattunk az Arany Rajzsög, az Illusztrációs Fesztivál és a Posterfest kiállításain is, mivel nem minden esetben elegendő vagy optimális a fehér falfelület használata, különösen, ha a falak nem egyenesek.

megrendezéséhez. Jelenleg (2024-ben) ezt a feladatot két egyetem látja el. Budán a MOME Ground igen nagy területű, és kiállítótérként is funkcionáló csarnok, ahol a munkák bemutatásához sok esetben külön installáció szükséges. Előnye, hogy az egyetem előtereként és találkozási pontként is szolgál, és egy olyan egybefüggő nagy területről beszélünk ami nagyobb közönség befogadására is képes. Pesten a Magyar Képzőművészeti Egyetem Barcsay terme kifejezetten kiállítótérként lett kialakítva. Hatalmas, fehér falain rengeteg munka elfér, és a terem méretei lehetővé teszik további installációs elemek használatát is. A Barcsay Teremhez tartozik további két kisebb terem, amelyek lehetővé teszik a kiállítás szegmentálását, ezzel is izgalmasabbá téve a bemutatott anyag elrendezését. Emellett az MKE Aula, amely szintén egy „white cube” típusú kiállítótér, egy szinttel lejjebb található, tovább bővítve a kiállításra alkalmas helyiségek kínálatát.

2. A nemzetközi elismerés

Számos nemzetközi díj létezik, amelyek kiemelkedő jelentőséggel bírnak egy-egy művészeti ág számára; a tervezőgrafika területén a három legfontosabbat, a Red Dot Award-ot, az A' Design Award-ot és a Graphis díjakat vizsgálom, amelyek mind katalogizáltak, visszakereshetőek és több évtizedes múltra tekintenek vissza.

Red Dot Award

A Red Dot Award eredete az 1950-es évek nyúlik vissza; a díjat 1955-ben alapították¹, amikor először hirdettek versenyt. A Red Dot GmbH & Co. KG által szervezett eseménynek a németországi Essen ad otthont, és ma a világ egyik legjelentősebb tervezési versenyeként ismerik el. A díjazás kiterjed mind az ipari termékek, mind a kommunikációs és branding projektek kiemelkedő megoldásaira.

A Red Dot Award különösen nagy presztízzsel bír a tervezői közösség körében. Az 1950-es évektől kezdődően a Haus der Industrieform e.V.¹ is díjakat és állandó kiállításokat szervezett, melyek a tervezési ipar különböző szereplőit célozták meg. Kezdetben 600 alkotás és 120 cég vett részt, melyeket egy 12 tagú zsűri értékelt. Az évek során a zsűri létszáma növekedett, mára már egy több mint 40 fős nemzetközi szakértői csapat állítja össze az értékelést. 1980-as évek közepétől az Észak-Rajna-Vesztfáliai Állam Gazdasági Minisztériuma is támogatta a projektet, mely később Design Zentrum Nordrhein Westfalen e.V. néven folytatta a tevékenységét. Prof. Dr. Peter Zec² 1991-től átvette az intézmény vezetését és nemzetközi szintre emelte a versenyt, így megnyitva világszerte minden tervező számára.

A Red Dot 1993 óta már a kommunikációs design területén is díjaz, így a tervezőgrafikusok is lehetőséget kapnak arra, hogy bemutassák munkájukat. A Red Dot Award továbbra is üzleti vállalkozásként működik, erős branddel és jelentős nemzetközi hatással bír. A fenti versenyek hosszú távon alakították és formálták a tervezőgrafikai szakma arculatát, és napjainkban is meghatározó szerepet töltenek be a művészet és design területén, lehetőséget biztosítva a tervezők számára, hogy nemzetközi szinten is megmérettessék magukat. Az ilyen jellegű versenyek továbbra is kulcsfontosságúak a tervezői innováció és kreativitás előmozdításában.

Product Design: ebben a kategóriában a különböző iparágakból származó termékek formatervezése kerül értékelésre. Itt nemcsak a fogyasztási cikkek, hanem ipari termékeket, technológiai eszközöket és egyéb fizikai tárgyakat is figyelembe vesznek. A tervezési folyamat során a funkcionalitás, az esztétikum, a fenntarthatóság és a felhasználói interakciók egyaránt fontos szempontok.

Communication Design: ez a kategória a vizuális kommunikáció széles spektrumát öleli fel, beleértve a grafikai tervezést, reklámokat, csomagolást, vállalati kommunikációt és az interaktív médiát. A kommunikációs tervezés célja, hogy hatékonyan közvetítse a kívánt üzenetet a célközönség számára, miközben erősíti a márkaimázst is.

Az esseni Red Dot Design Museum öt szinten és négyezer négyzetméteren várja a kortárs design iránt érdeklődőket. A kiállított több mint 1500 design tárgy közül több is megérinthető, kipróbálható. A Zollverein (vámunió 1834-1871) idején épült, volt szénbánya kazánházát Lord Norman Foster tervezte át kiállítási térére.

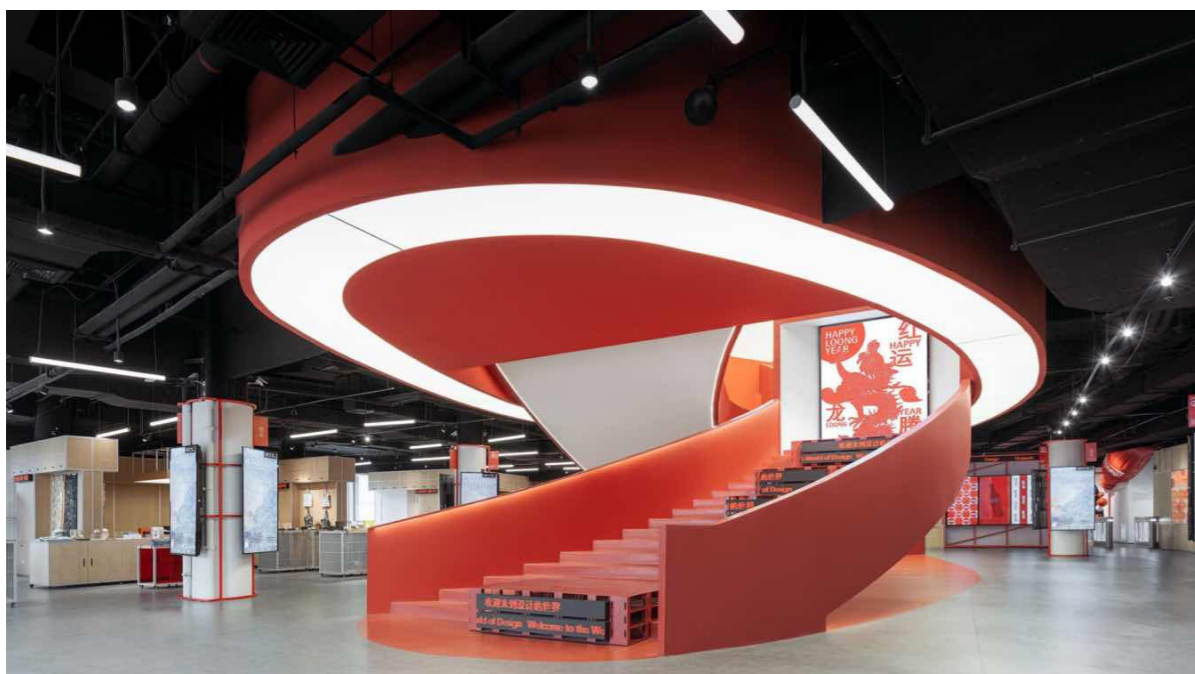
Design Concepts: ebben a kategóriában azokat az új és innovatív ötleteket és koncepciókat ismerik el, amelyek még nem kerültek kereskedelmi forgalomba. Ez a kategória különösen fontos a kreatív gondolkodás és a tervezési innováció szempontjából, mivel lehetőséget nyújt a tervezők számára, hogy kísérletezzenek új anyagokkal, technológiákkal és formákkal, kihívva a meglévő ipari normákat és elvárásokat.

Mindezen kategóriák fontosak a designipar fejlődése és a tervezői gyakorlatok további innovációja szempontjából. A versenyek keretében történő elismerés nem csupán a tervezők szakmai fejlődését segíti elő, hanem hozzájárul a design, mint multidiszciplináris terület szélesebb körű megértéséhez is.

A Red Dot Award zsűrijének tagjai számos területről érkező elismert szakértők és vezető tervezők. A zsűrizési folyamat során a pályaműveket több különböző kritérium alapján értékelik, amelyek közé tartozik az innováció, a funkcionalitás, az ergonómia, a tartósság és az ökológiai kompatibilitás. Az értékelési folyamat magában foglalja az online és offline elemzéseket is, mivel a fizikailag megvalósult design koncepciókat lehetőleg a valós környezetükben is szemügyre veszik. Az ilyen típusú értékelés lehetővé teszi, hogy a zsűri átfogóan megítélhesse a munkák minőségét és azoknak a gyakorlati alkalmazhatóságát is.

¹ Aynsley, J.; Clarke, A.J.; Messell, T. (2022). *International Design Organizations: Histories, Legacies, Values*, Bloomsbury Publishing, 2022: 102

² red-dot.org (2024, August 31). Peter Zec. Red Dot. <https://www.red-dot.org/about-red-dot/peter-zec>

A Red Dot Award 60 éves fennállása óta Ázsiában látja legújabb célközönségét, ezért design központokat hoztak létre Kínában és Szingapúrban egyaránt. A magas népsűrűségű ázsiai országokban különösen nagy a verseny, így jelentős az érdeklődés a nemzetközi elismerések iránt.

Ez a módszer biztosítja, hogy a díjazott tervezések valóban magas színvonalat képviseljenek, és hozzájáruljanak az iparág fejlődéséhez. Az értékelés során különös figyelmet fordítanak arra, hogy a tervezések hogyan illeszkednek a fenntarthatósági és környezettudatos szempontokhoz, ami az utóbbi években egyre fontosabbá vált a tervezési szektorban. Az ilyen jellegű díjak nem csupán elismerést jelentenek a tervezőknek, hanem lehetőséget is biztosítanak számukra, hogy munkáikat egy szélesebb, nemzetközi közönség előtt is bemutathassák.

A Red Dot Design Museum díjazott munkáit az Essenben található múzeumban állítják ki, amely a UNESCO Világörökség részét képező Zollverein ipari komplexumában helyezkedik el. Ez a helyszín a tervezőipar legkiválóbb alkotásainak bemutatására szolgál, amelyek megkapták a Red Dot Awardot. 2005 óta a Red Dot Design Museum-nak szingapúri fióktelepe is van, ahol a design koncepciókat és prototípusokat mutatják be. Ez a múzeum különösen az új és feltörekvő tervezők munkáit igyekszik a közönség elé tárni, így támogatva karrierjük elindulását. 2018-ban nyitotta meg kapuit a Red Dot Award harmadik múzeuma Xiamenben³, Kínában. Ez az intézmény a Xinglinwan Business Operation Center három emeletét foglalja el, és több mint 10 000 négyzetméteres területen kínál betekintést a modern design világába. A múzeum célja, hogy a tervezési díjazottak munkáit széles körben bemutassa és hozzáférhetővé tegye a nagyközönség számára.

³ Gonzalez, A. (2024, August 30). Red Dot Design Museum, Xiamen, China by STEPS Architecture. AmazingArchitecture. <https://amazingarchitecture.com/museum/red-dot-design-museum-xiamen-china-by-steps-architecture>

Registration fees

Brands:

Early Bird	19 February – 15 March 2024	400 € excl. VAT
Regular	16 March – 17 May 2024	500 € excl. VAT
Latecomer	18 May – 7 June 2024	600€ excl. VAT

Communication Design:

Early Bird	19 February – 15 March 2024	215 € excl. VAT
Regular	16 March – 17 May 2024	330 € excl. VAT
Latecomer	18 May – 7 June 2024	430 € excl. VAT

Winning package

Brands

Winner Package for the distinctions “Red Dot: Brand of the Year” and “Red Dot: Best of the Best”: 6,500 €

Winner Package for the Red Dot distinction: 4,250 €

Communication Design

Winner Package for the distinctions “Red Dot: Grand Prix” and

“Red Dot: Best of the Best”: 2,950 €

Winner Package for the Red Dot distinction: 1,950 €

Az első ábrán a regisztrációs díjak láthatóak attól függően, hogy mire és mikor szeretnék beadni. A második táblázatban azokat az összegeket látjuk, amiket abban az esetben kell befizetni, ha elnyerünk egy Red Dot Awardot. Itt a különbség már kétszeres illetve háromszoros is lehet. A winning package megfizetése mellett további költségekkel jár, ha online vagy nyomtatott megjelenést is szeretnénk magunknak. Aktuális információk a www.red-dot.org, Dates and Fees menüpont alatt található.

A Red Dot Award díjátadó ceremóniája, más néven a Red Dot Gala évente kerül megrendezésre. Ez az ünnepélyes esemény kínál lehetőséget a díjazottak számára, hogy személyesen vehessék át elismeréseiket. A Gala nem csupán egy díjátadó ünnepség, hanem egy jelentős hálózati esemény is, ahol a tervezők, gyártók és a média képviselői találkozhatnak és eszmét cserélhetnek. A Red Dot Award elnyerése komoly elismerést jelent a design világában, és a díjazottak számára nem csak presztízst, hanem validációt jelent egy valós térben, éppen ezért fontos a személyes jelenlét. Ez az esemény tehát kiemelt fontosságú a szakmai kapcsolatok építése és a szakmai elismerés szempontjából egyaránt.

Mindezek mellett ne feledkezzünk meg arról, hogy a Red Dot Award egy üzleti vállalkozás⁴, így már a regisztráció is díjhoz kötött, mely 2024-ben 215 euró+adó, ha a korai regisztrációt (early bird) választjuk a Communication Design kategóriában. A Red Dot Award elnyerése esetén a díjazottak kötelesek megfizetni a „Winners Package” díjat, amely lehetővé teszi számukra a Red Dot embléma használatát, valamint a díjhoz kapcsolódó egyéb előnyöket. 2023-ban ennek a csomagnak az alapdíja 4500 euró volt. Azok számára, akiket a „best of the best” kategóriában javasolnak, a díj 6900 euróra emelkedik. Amennyiben a résztvevők nem teljesítik ezt a fizetési kötelezettséget, diszkvalifikálhatják őket a versenyből.

A kiállításon való részvétel a grafikus munkák esetében a „Winners Package” megfizetését követően garantált. További kiállítási lehetőségek esetében, amelyek többet kívánnak bemutatni mint egy poszter, a költségek lépcsőzetesen növekednek, 750 eurótól akár 3000 euróig terjedhetnek, függően a kiállított tárgyak méretétől. Az évkönyvben való részvétel további költségeket jelent, mely 650 és 2150 euró között mozog. A Red Dot embléma használata tömeggyártott termékek esetén további díjfizetési kötelezettséggel jár.

A díjazás és az ahhoz kapcsolódó költségek egy részletre kiterjedő üzleti modellt alkotnak, amelyet a nemzetközi design piac igényeire szabtak. Ez a díjszabási rendszer egyfajta szűrőként működik, amely biztosítja, hogy csak a leginkább versenyképes és elkötelezett tervezők vehessenek részt a versenyben. Ez a rendszer hozzájárul a magas színvonalú design előmozdításához, és ösztönzi a tervezőket, hogy kiváló minőségű munkákat nyújtsanak be.

A Red Dot Gálát az elmúlt 30 évben az esseni operaházban tartják, amelyet az alapító és CEO Dr. Peter Zec nyit meg. 2024-ben 1300 vendéget fogadtak.

A Red Dot Award távolkeleti központja Szingapúr. Az eseménnyel így a város (és az állam) vált az ázsiai és óceániai designerek fővárosává. A régió legrangosabb design díjátadó eseménye progresszívebb stílusban történik mint a németországi párja.

⁴ red-dot.org (2024, július 10). Dates & fees. Red Dot. <https://www.red-dot.org/bcd/termine-kosten>

A' Design Award

Az A' Design Award egy nemzetközi, zsűrizett formatervezési elismerés, amely 2008-ban jött létre a kiváló design elismerésére és népszerűsítésére. Ez a díj hasonló a Red Dot Awardhoz, és többféle minősítési rendszert alkalmaz a designerek rangsorolására. A díjazottak platina, arany, ezüst, bronz és vas kategóriában részesülhetnek, amit online regisztráció és projektbeadás után ítélnek oda. A döntőben a projekteket egy 278 tagból álló zsűri értékeli.

A nevezési díj, amelyet „Entry Fee” néven ismerünk, egy négy lépcsős folyamat alapján kerül kiszámításra, amely magában foglalja a regisztrált fiók típusát, a projekt előzetes pontszámát, a beadás idejét és a beadás típusát. Minden lépésnél több, mint kilenc választási lehetőség áll rendelkezésre, amelyek közül a jelentkezők kiválaszthatják a számukra legmegfelelőbbet.

Az A' Design Award díjátadó ünnepsége az olaszországi Teatro Sociale épületében zajlik a festői szépségű comoi tó mellett. A Red Dot Award-al ellentétben a díjátadó ceremónia formálisabb keretek között zajlik, így a megjelenés dress code-hoz kötött. A nők koktéluhában míg a férfiaknak öltönyben illik megjelenniük.

BRAND DESIGN RANKINGS

Global Brand Rankings Industry Rankings Top 10 Brands Rating Systems

3816 ranked brands 132 industries 195 countries 4673 data points

— Top 100 Global Brands —

Brand Design Rankings Global Top 100 Brands

Rank	Brand Name	Brand Score	Scope
1	Tiger Pan	178.538	Universal / Global Rankings
2	PepsiCo Design & Innovation	151.777	Universal / Global Rankings
3	Aedas	113.975	Universal / Global Rankings
4	Tiago Russo	83.808	Universal / Global Rankings
5	Paul Robb	73.703	Universal / Global Rankings

Top 10 Designers Worldwide

#Ranking	Full Name / Institution	●	●	●	●	●	●
R* #1	Kris Lin of KLID(Kris Lin International Design) 489 Points, with 111 Awarded Designs.	14	35	46	14	2	0
R* #2	Katsumi Tamura of Good Morning Inc 253 Points, with 52 Awarded Designs.	14	22	11	5	0	0
R* #3	PepsiCo Design and Innovation 541 Points, with 128 Awarded Designs & 9 Runner-Up Works.	13	44	36	20	15	9
R* #4	Florian Seidl of Lavazza 64 Points, with 13 Awarded Designs.	6	3	2	1	1	0
R* #5	Fabrizio Crisà of Elica S.p.A. 41 Points, with 7 Awarded Designs.	6	1	0	0	0	0
R* #6	Aedas 165 Points, with 34 Awarded Designs.	5	20	8	1	0	0
R* #7	Hakan Gürsu of Designnobis 287 Points, with 77 Awarded Designs & 8 Runner-Up Works.	4	14	25	17	17	8
R* #8	Lenovo Design Group of Lenovo 74 Points, with 14 Awarded Designs.	4	10	0	0	0	0
R* #9	Li Xiang of X+Living Architectural Design Co., Ltd 85 Points, with 18 Awarded Designs.	4	6	7	1	0	0
R* #10	Johnson Li of Lenovo (Beijing) Ltd. 47 Points, with 9 Awarded Designs.	4	3	2	0	0	0

A fenti két ábrán az A' Design Awardhoz tartozó társoldalak láthatóak, ahol felállítanak egy design rangsort. Az A' Design Awardhoz tartozó díjak különböző pontot érnek, így kialakul egy összpontszám alapú értéktáblázat. Ezekon a toplistákon csak az A' Awardon elért eredmények számítanak így nem nyújt teljesen átfogó globális képet a design világról. A képzőművészeti szcénában az artifacts.net megoldása talán az egyik legobjektívebb mivel globális megoldást ajánl ám itt is az a probléma, hogy mely helyszíneket tart legitim kiállítótérnek.

Az A' Design Award and Competition vállalkozásnak több leányvállalata is van, amelyek különböző területeken rangsorolják az alkotókat. Az A-award több kategóriában is kínál díjazási lehetőségeket, így széleskörűen támogatja a kreatív iparágakat és a tervezőket a nemzetközi piacon való megmérettetésben:

Designrankings.com, ahol az első 10 legtöbbet nyert alkotó látható.

Branddesignrankings.com oldalon az első 10 legtöbb díjat nyert nemzetközi céget láthatjuk.

Designclassification.com oldalon a különböző szakágakat értékeli *competitiveness* és *difficulty* szerint. Az első három úgynevezett legnehezebb, ám legversengőbb szakma a belsőépítészet, építészet és a bútortervezés. Ezeket a szakágakat extrém kompetitívnek nevezik. A tervezőgrafikát az ötödik helyen jelentősen versengőnek tarja.

Worlddesignrankings.com oldalon 114 országot rangsorolnak attól függően, hogy állampolgáraik milyen és mennyi díjat nyertek. Az első három helyezett Kína 5131 díjjal, USA 1590 díj, Japán 877 díj, 23. helyezett Magyarország a 115 díjjal. Természetesen nem a díjak mennyisége, hanem azok pontszáma számít, így például Svájc a 102 díjjal a 16. helyezett megelőzve ezzel Magyarországot.

Fontos megjegyezni, hogy ezek az oldalak az A' Design Award-on elért díjakat veszik figyelembe és olyan más kisebb versenyeket, amelyek csatlakoztak az A' Design Awardhoz. Mindenesetre figyelemre méltó a rangsorállítás és pontozási rendszer, melyről úgy vélem, hogy elég pontos képet ad a versengő alkotókról és a különböző szakágakról.

Ami vonzóvá teheti az A' Design Awardot, az a regisztrációs eljárásban keresendő. A személyes regisztráció után feltölthetjük nevezésre szánt projektet, amelyet egy kurátor 1-10 pontig értékeli. Ezt ők *preliminary score*-nak, vagyis előzetes pontszámnak hívják. Előre véleményezik az adott projektet, így a beadó el tudja dönteni, hogy érdemes-e fizetni és díjra jelölni a pályaművét. Az 1-től 10-es skálán 8-10-ig 90%-99%-ig írják, 10 pontnál platina vagy arany, 9 pontnál arany vagy ezüst, 8 pontnál ezüst vagy bronz díjat lehet elnyerni. Bronz díjra javasolhatnak, ha 7 pontot érünk el, erre 70-90%-ot írnak, viszont 6 ponttól már leesik 20-70%-ra a nyerési valószínűség.

Az A' Design Award versenyzői előzetes pontozás alapján kapnak visszajelzést projektjeikről, amely segíti őket abban, hogy eldönthessék, érdemes-e részt venniük a díjazási folyamatban. Ez az előzetes értékelési rendszer segít a verseny színvonalának fenntartásában és a tervezők motiválásában, hogy a lehető legmagasabb színvonalú munkákat nyújtsák be. Az A' Design Award így nem csupán egy díj, hanem egy ösztönző platform is a kreativitás és innováció számára a design világában.

The screenshot shows the 'LATEST WORLD DESIGN RANKINGS' page from World Design Rankings. The table lists 53 countries/areas with their respective ranks, award counts, and scores. The top three are China (Rank 1), United States of America (Rank 2), and Japan (Rank 3).

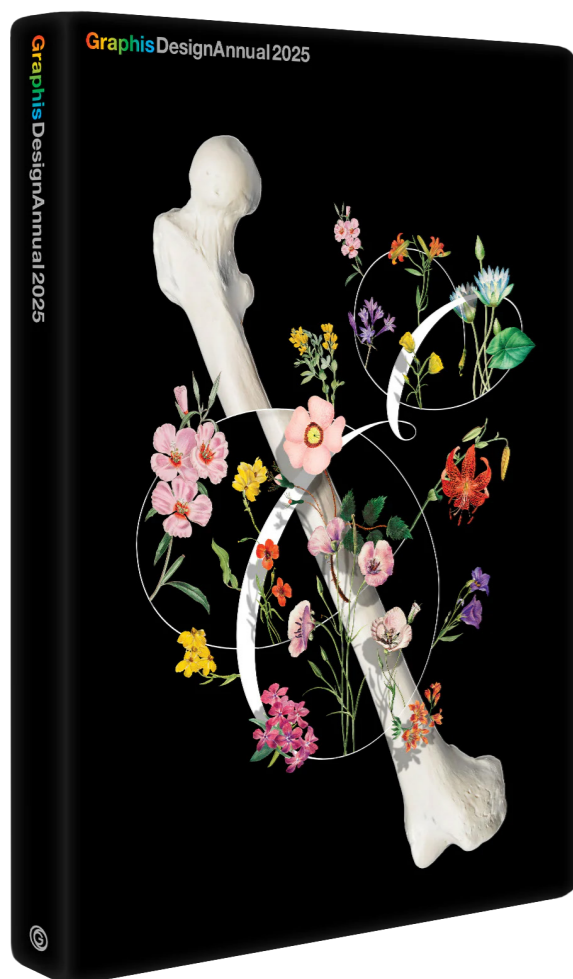
Rank	Country/Area	Awards	Score	●	●	●	●	●
1	China	5138	17912	141	673	1770	1513	1041
2	United States of America	1591	5493	79	239	432	414	427
3	Japan	877	3206	56	140	281	246	154
4	Italy	655	2347	40	102	207	157	149
5	Hong Kong (China)	1022	3516	28	140	321	298	235
6	Great Britain	417	1502	21	65	145	99	87
7	Taiwan (China)	2788	8435	20	137	641	1086	904
8	Turkey	703	2296	17	94	172	196	224
9	Germany	377	1362	16	62	141	76	82
10	Portugal	193	728	13	44	59	40	37
11	Australia	176	618	13	26	43	50	44
12	Brazil	401	1427	11	60	140	121	69
13	Spain	221	800	11	39	74	49	48
14	Netherlands	124	451	10	17	42	28	27
15	Poland	181	613	8	22	50	53	48
16	Switzerland	102	359	8	13	30	24	27
17	Republic of Korea	344	1125	7	40	100	89	108
18	India	369	1189	7	38	103	103	118
19	Canada	254	862	6	40	69	72	67
20	Russian Federation	316	1060	5	38	104	86	83
21	Singapore	260	827	5	25	69	74	87
22	France	164	544	5	23	44	39	53
23	Hungary	114	405	5	13	44	30	22
24	Ukraine	104	334	4	12	23	28	37
25	Finland	72	245	4	9	17	24	18
26	Norway	29	114	4	8	4	8	5
27	Greece	220	737	3	24	72	69	52
28	Lithuania	107	395	3	21	43	20	20
29	Mexico	138	473	3	20	49	27	39
30	Israel	97	326	3	15	24	27	28
31	Sweden	51	198	3	15	16	7	10
32	Austria	79	274	3	14	22	18	22
33	Bulgaria	98	322	3	8	29	32	26
34	Lebanon	53	178	3	6	14	14	16
35	South Africa	33	123	3	6	10	7	7
36	Ireland	39	126	3	1	11	11	13
37	Belgium	104	372	2	20	34	28	20
38	Thailand	77	267	2	15	22	16	22
39	Malaysia	127	397	2	5	36	48	36
40	Kuwait	38	140	2	5	16	9	6
41	Viet Nam	55	186	2	4	17	22	10
42	Serbia	40	141	2	4	15	11	8
43	Indonesia	40	121	2	3	7	10	18
44	Estonia	17	60	2	1	6	3	5
45	Czech Republic	73	264	1	13	29	17	13
46	Egypt	82	268	1	10	26	18	27
47	Romania	55	191	1	9	17	16	12
48	Moldova	41	158	1	8	19	10	3
49	Argentina	43	156	1	6	19	10	7
50	United Arab Emirates	62	198	1	6	14	24	17
51	Slovenia	32	112	1	5	9	11	6
52	New Zealand	29	97	1	5	6	8	9
53	Croatia	53	167	1	4	14	17	17

Graphis

A Graphis az Egyesült Államokban, New York City-ben bejegyzett kiadó, amely a vizuális kommunikációs ipar számára szolgáltat könyveket és díjakat. A kiadó kiemelkedik a grafikai tervezés, reklám, fotográfia, plakáttervezés, márkázás, betűtípus-tervezés, logótervezés és illusztráció területén alkotott munkák bemutatásával és népszerűsítésével. A Graphis által szervezett díjversenyeket a szakma elismert vezető kreatívjai zsűrizik, a díjnyertes alkotások pedig nemcsak online, hanem magas művészeti minőségű, keményfedelű könyvek formájában is megjelennek.

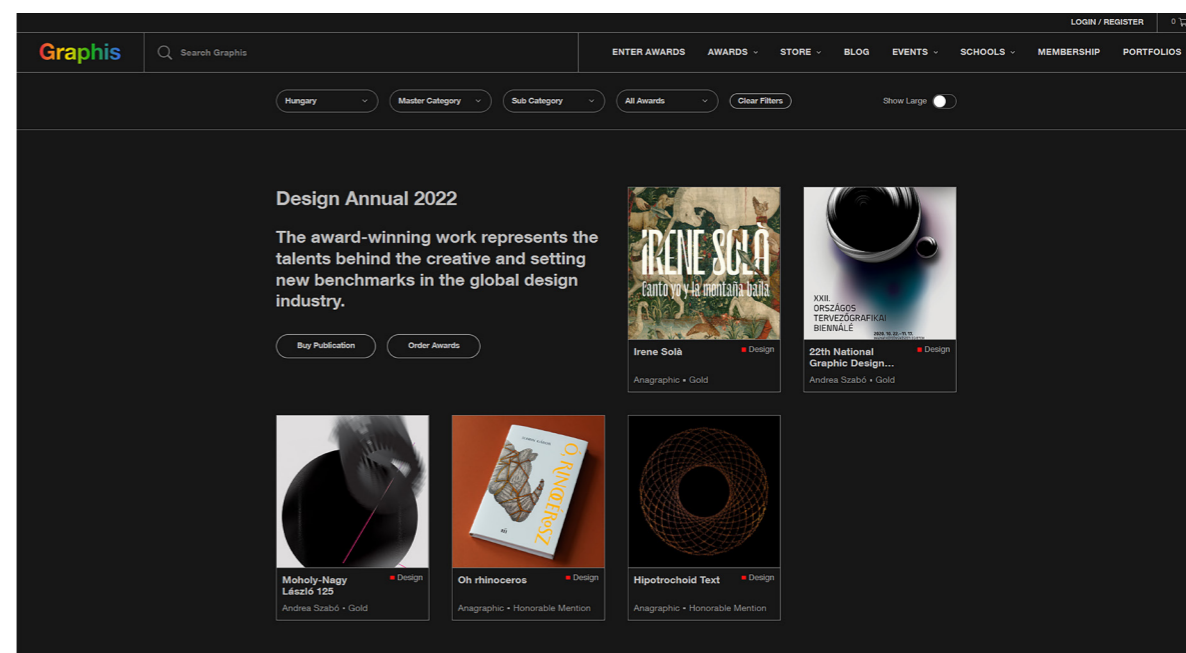
A Graphis magazint Walter Herdeg és Dr. Walter Amstutz alapította 1944-ben Zürichben, Svájcban. Az első szám 1944 szeptemberében/októberében jelent meg. 1986-ban B. Martin Pedersen megvásárolta a céget Mr. Herdegtől, majd később áthelyezte a központot New York City-be. Az éves kiadványokat újradefiniálták, és a

A Graphis eredetileg mint magazin létezett, melynek utolsó, 355. számát 2005 januárjában adták ki. 1951-től évkönyveket is megjelentet. A legújabb évkönyvek különböző téma szerint kerültek csoportosításra, így az online shopból megvásárolható a design, poster, advertising, photography, valamint régebbi évkönyvek is.

A képen a 2025-ös tervezőgrafikai díjazottak évkönyve látható. A 272 oldalas kiadvány több, mint 550 munkát mutat be a világ 30 országából.

Webshopjukon keresztül számos éves katalógust, journalt vásárolhatunk visszamenőleg akár 2010-ig. Kiadványaik között a vizuális kommunikáció minden szakága megtalálható, *Book design*, *Branding*, *Logo/letterhead*, hogy csak egy párat említsek. Ezek mellett életműveket bemutató kiadványokat is kiadnak mint például a 304 oldalas Takenobi Igarashi, vagy 508 oldalas Ally & Gargano branding könyve.

A Design Annual 2022-es kiadványában Magyarország tekintetében 5 díj született, melyet két a Magyar Képzőművészeti Egyetem Grafika Tanszék, tervezőgrafika szakirány oktatója nyert el, Farkas Anna és Szabó Andrea személyében.

repertoár új könyvekkel bővült, mint például Új Tehetség (hallgatói munkák), Tipográfia, Branding, Logó és Posterdesign.

A Graphis szoros egyetemi kapcsolatokkal rendelkezik, és évente öt különböző szekcióban lehet nevezni. Hat időszakos nevezési lehetőségük van, és a honlapjukon a művészek nyílt portfólióval rendelkeznek. A Graphis így nem csak díjakat oszt ki, hanem kiállításokat is szervez, amelyek kiváló platformot nyújtanak a művészek számára a bemutatkozásra és kapcsolatépítésre.

A Graphis előfizetése modellt alakított ki, így regisztráció után havi tagdíjat fizetve jelentkezhetünk a különböző területeken meghirdetett díjakra. A tagdíjak négy különböző kategóriába sorolhatók: *professional* (20\$), *creative* (10\$), *educator* (7,5\$), *student*. A 11 különböző verseny, mint például a Photography 2025 vagy a New Talent 2025 más-más költségekkel járnak. A legmagasabb költség a Poster 2026-os nevezésnél található amely 360\$ (2024). A Graphis díj annak ellenére, hogy egy nagymúltú kiadó díja, magas presztízssű, ám ennek ellenére viszonylag alacsony költségekkel jár.

3. Magyar grafikai díjak

A magyar tervezőgrafikai és vizuális kommunikációs szakma fejlődéséhez és ápolásához elsősorban a grafikai kiállítások és díjak járulnak hozzá. A közösségépítés ezen formája egyre nagyobb jelentőséget nyer, mivel lehetőséget teremt arra, hogy a valós térben találkozó szakemberek megismerjék egymás munkáit, és átfogó képet kapjanak a szakma hazai állapotáról.

Országos Tervezőgrafikai Biennálé

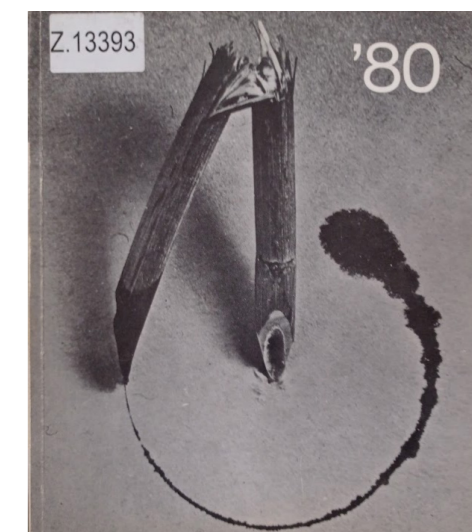
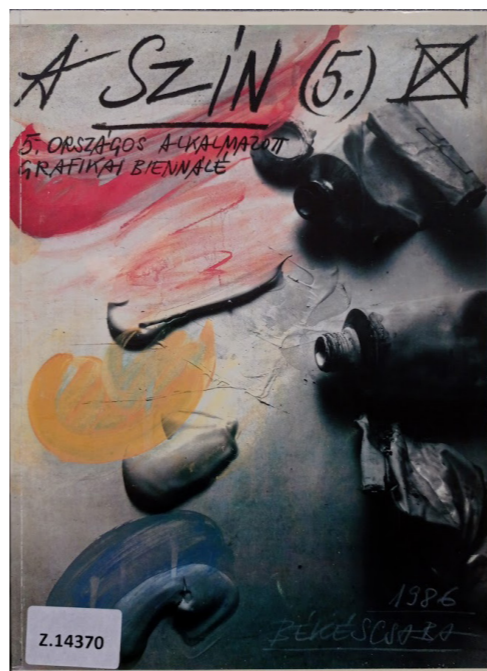
Az Országos Tervezőgrafikai Biennálé, amely 1978 óta tartja fenn kiállítássorozatát, jelentős platformként szolgál a tervezőművészek, felhasználók és megrendelők számára. Ennek a biennálénak különös jelentősége van a fiatal tervezőgeneráció és a művészeti egyetemek tervezőgrafikus hallgatók munkáinak bemutatásában. Ezen események révén a tervezőgrafikai szakma új generációja nem csak bemutatkozási lehetőséget kap, hanem az itt nyújtott teljesítményük alapján értékes elismeréseket is szerezhetnek. Az első kiállítást V. Kiss Margit művészettörténész, Papp Gábor és Piros Tibor grafikusművészek szervezték meg Békéscsabán, mely Tevan Andor és Kner Izidor nyomdászok városa.

Az akkori kormány országos kultúrpolitikája szerint a biennálék ne Budapesten, hanem az ország nagyobb városaiban legyenek, ennek a szellemiségnek a jegyében került Debrecenbe a Textiltriennálé (1975), Miskolcra az Országos Grafikai Biennálé (1961), valamint Pécsre a Kerámiaművészeti Triennálé (1976). Így 1978-ban Békéscsaba kapja meg az Alkalmazott Grafikai Biennálét. Békés megyében és Békéscsabán már a századfordulótól több nyomda is található¹, több évtizedes és dinasztikus működés jellemzi őket.

Haimann György a második világháború alatt a Kner Nyomdát vezette, később, a háború után a Könyvnyomdaipari Központ igazgatóhelyettese. Mint Kner Izidor unokája és mint nyomdász, szíven viselte a magyar könyvtervezés és az alkalmazott grafika ügyét, így a Biennálé 1978-as indulásakor, közbenjárására a Kner Nyomda anyagilag is támogatja az Országos Tervezőgrafikai Biennálét, mondhatni a rendszerváltásig, ugyanis az 1988-as katalógusban már nem szerepel a Kner nyomda, mint támogató. A rendszerváltás utáni piacgazdaság anyagi problémákat okoztak és veszélybe sodorták a biennálé létrejöttét. Ekkor vált gyakorlattá, hogy a Biennálé anyagát a Magyar Képzőművészeti Főiskola tervezőgrafikus hallgatók által készített munkáival töltsék fel, mivel azok már rendelkezésre álltak az egyetemi évvégi kiállítások kapcsán. Így a kilencvenes évektől sok fiatal vehetett részt az ország legnagyobb tervezőgrafikai kiállításán, ami új lendületet adott a szakmának. A hallgatói munkák leginkább fiktív, az egyetemen készült munkákat jelentette, így kialakult egy igény a megvalósult, szakmai munkák bemutatására. Ez az igény 10 évvel később létrehozta a Magyar Grafikai Stúdiók Egyesületét, mely később az Arany Rajzszőg Díjat kelti életre.

Az, hogy a biennálé sok fiatal tervező számára jelentette az első fontos elismerést, alátámasztja ennek a rendezvénynek a szakmai jelentőségét és befolyását a magyar tervezőgrafikai közösségen belül. Az itt díjazott munkák gyakran a középgeneráció kiválóságait is maguk között tudhatják, ami mutatja a biennálé szerepét a tehetségek

¹ Dobay nyomda, Povázsay nyomda, Corvina nyomda, Tevan és Kner nyomda

Az Országos Tervezőgrafikai Biennálé minden évben egy meghatározott témával rendelkezett egészen a XI. biennáléig. A katalógusok mérete az évek során változatos volt, majd a X. biennálét követően valamennyi kiadványukat A4-es formátumban jelentették meg.

korai felismerésében és támogatásában. Ez a fórum tehát nem csak egy bemutatkozási lehetőség, hanem egy meghatározó karrierindító esemény is, amely kiemelkedő teljesítményt nyújtó fiatal alkotókat helyez a szakmai közösség és a nyilvánosság figyelmének középpontjába.

A biennálé egyik legjelentősebb díja a Konecsni György-díj, amelyet a tervezőgrafikai életművek elismerésére alapítottak. Ez a díj nem csupán a művészek alkotói tehetőségének elismerése, hanem az általuk vitt kulturális és szakmai értékek megőrzésére is szolgál. Az eltelt évtizedek során a tervezőgrafikai művészet számos változáson ment keresztül, amelyeket a biennálék is tükröznek. A hetvenes évek elejétől országszerte megindult a tervezőgrafika lassú változása, majd a rendszerváltás nyomán bekövetkezett robbanásszerű átalakulás mind hozzájárult a tervezőgrafikai műfaj újrafogalmazásához és dinamikus fejlődéséhez. Ezek az események lehetővé tették, hogy a magyar tervezőgrafika újraértékelje önmagát és folyamatosan alkalmazkodjon a kor kihívásaihoz. Ez jól lekövethető a biennálét kísérő katalógusain.

Az Országos Tervezőgrafikai Biennálé előkészítése és szervezése komoly kihívásokat jelentett a Munkácsy Mihály Múzeum számára, amelynek munkatársai, köztük Dér László igazgató, jelentős szerepet vállaltak a rendezvény és a kapcsolódó grafikai gyűjtemény létrehozásában és gondozásában. Dér László különösen hangsúlyozta, hogy a biennálé sikeréhez elengedhetetlenül szükséges a képzett és felkészült szakemberek jelenléte, ezért gondoskodott a megfelelő személyzet biztosításáról. A biennálékon bemutatott alkotások az évek során folyamatosan tükrözték a társadalmi, szakmai és technikai környezet változásait, amelyek a kiállítások tematikájában is megjelentek. Az eseménysorozat tematikája széleskörű volt, a kommunikációs irányzatoktól kezdve a mű-valóság és a virtuális terekig, amelyek kifejezetten a 21. század kihívásaira fókuszáltak. A biennálé jelentősége abban is megmutatkozott, hogy a rendezvények anyagát sikeresen bemutatták Budapest jelentős kulturális intézmé-

24. Országos Tervezőgrafikai Biennálé a Magyar Képzőművészeti Egyetem Barcsay Termében. A falakon 70x100-as printek láthatóak, középen egy fém-kocka térelemmel további printek állíthatóak ki.

nyeiben, így a Múcsarnokban, az Iparművészeti Múzeumban, valamint a Magyar Nemzeti Galériában és a Magyar Képzőművészeti Egyetemen is. Emellett a biennálé nemzetközi szinten is bemutatkozott, többek között Bulgáriában, Chilében, Csehországban és Finnországban. A nemzetköziség sajnos kimerült néhány külföldi alkotó meghívásában, díjazásában illetve a biennálé (válogatott) anyagának külföldi kiállításában.

Noha a biennálé hagyományosan békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeumban kerül megrendezésre, 1991-től Budapesten is bemutatták a tárlatot. Ez általában a megnyitót követő évben történt, így a biennálé lényegét tekintve minden évben látható volt². 1996-tól napjainkig a kiállítások rendezését, valamint a kurátori munkát Szepes Hédi művészettörténész látja el, akinek elvitathatatlan érdemei közé tartozik az Országos Tervezőgrafikai Biennálé színvonalának fenntartása.. A budapesti kiállítások rendezése az évek során kisebb-nagyobb problémákba ütközött, mivel közepesen nagy méretéhez nehéz megfelelő kiállítóteret találni. Ezt úgy kell érteni, hogy a biennálé nem éri el az expo méretet így egy nagy csarnokban elvész, ugyanakkor nem lehet betenni egy közepes vagy annál kisebb méretű kiállítóterembe, ahol szűkösén férne el. A budapesti tárlatnak tehát nem volt olyan, állandó befogadó intézménye, mint a

² 1996-ban a 10. jubileumi kiállítás: X=XX címen először Békéscsabán majd 1997-ben Budapesten az Olof Palme házban mutatták be. A kiállítást rendezte Szepes Hédi művészettörténész, a katalógust szerkesztette és tervezte: Felsmann Tamás és Tepes Ferenc grafikusművészek.

békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeum. Az elmúlt években a Tesla Event Space (elektrotechnikai múzeum), az MKE Barcsay Terem, vagy éppen a Vigadó Galéria adott otthont a kiállításnak.

2015-ben Auth Attila veszi át a MKISZ Tervezőgrafika szakosztályának elnökségét és ezzel együtt a Biennálé szervezését, amely 2016-ban a 20. jubileumi kiállítás is volt egyben. A 20. jubileumi katalógust Szabó Andrea a Magyar Képzőművészeti Egyetem oktatója tervezte úgy, hogy első ízben került hallgatói munka a borítóra (Jásdi Júlia), amire külön tervezői pályázatot írtak ki. Az első lépések a nemzetközi kiállítás felé 2022-ben történt úgy, hogy Auth Attila kérésére, Szabó Andrea 50 külföldi alkotót hívott meg, hogy állítson ki a 23. biennálén, vagyis ebben az esetben egy külföldi grafikusokból álló válogatást állított ki a biennálé, melynek számát 50 munkára limitálták. A zsűri tagjai közé meghívtak egy külföldi alkotót, Andrej Hascak DLA (Szlovákia) személyében. A Magyar Képzőművészeti Egyetem díját Agnieszka Ziemiszewska (Lengyelország) érdemelte ki, míg a bíráló bizottság különdíjban részesítette Bright Woo (Kína), Hajime Tsushima (Japán) tervezőgrafikus művészeket. A 24. Tervezőgrafikai Biennálé felhívása magyar és angol nyelven lett megjelentetve online az igrphicb.hu oldalon, melynek angol neve *24th International Graphic Biennial Budapest* lett.

2024-es Tervezőgrafikai Biennálé megnyitóján Auth Attila a MKISZ Tervezőgrafika Szakosztály elnöke, a MKE Grafika tanszékvezetője, Ferenczy Noémi-díjas grafikusművész, az alábbiakat emelte ki:

„Az eltelt 46 évben jelentős változások következtek be a szakmában, a tervezési és kivitelezési technológiákban. Megszűnt a klasszikus tipográfiai rend egyeduralma. Az új technikai eszközök, az új képalkotó eljárások és médiumok kiszélesítették a lehetőségeket, utat nyitottak a változatos vizuális kifejezések felé. A művészeti egyetemek, illetve a legtehetségesebb hallgatók bevonása a Tervezőgrafikai Biennálé programjába felrészítette, változatosabbá tette az összképet.”

Valamint az alábbiak olvashatók az MKE oldalán:

„A Tervezőgrafikai Biennálé 2024-ben már második alkalommal nyitja meg a lehetőséget a nemzetközi, valamint a partiumi és felvidéki alkotók felé. A nyitás egyrészt elősegíti a hazai tervezőgrafika nemzetközi elismerését, másrészt a rangos külföldi alkotók műveinek megismertetését a hazai alkotókkal, érdeklődőkkel.

A 24. Tervezőgrafikai Biennálé további célja, hogy a magyar tervezőgrafika alkotásait és a kiállítás-sorozatot bekapcsolja a nemzetközi szakmai vérkeringésbe. Népszerűsítse a mai magyar tervezőgrafika műveit, az alkotókat megismertesse a reklámmarketing szakma képviselőivel, a nemzetközi- és hazai közvéleménnyel.”

Magyar tervezőgrafikai díjak

Arany Rajzszőg

Az Arany Rajzszőg díj, amelyet 2002-ben alapítottak, a Graphifest keretében kerül megrendezésre évente, és méretét tekintve hasonló vagy akár nagyobb, mint a biennálé. Ez az esemény kiemelten foglalkozik azzal, hogy díjazza azokat a művészeti munkákat, amelyek konkrét megbízásokra vagy pályázatokra készültek. Ezenkívül jelentős figyelmet fordítanak a friss diplomások pályamunkáira és a pályakezdő fiatal művészek alkotásaira is, ezzel elősegítve az új generációk szakmai fejlődését és elismerését.

1999-ben megalakult a Magyar Grafikai Stúdiók Egyesülete, amely a grafikai stúdiók érdekvédelmi szervezeteként kívánt működni, mivel sem akkor, sem a mai napig nem létezik kamarája a tervezőgrafikának, ahogyan más vizuális képző- és iparművészeti ágaknak sem. Az eredeti cél egy szakmaibb kiállítás létrehozása volt, ahol kevesebb a fiktív munka, és a grafikai stúdiók is képviselhetik magukat. A 2000-es években a zsűrit és tagságot jelentő, kissé több mint egy tucat (az évek során 14-15 között változó) magyar grafikai stúdió delegáltjai alkották. Jelenleg felkért zsűritagok vesznek részt a díjak odaítélésében, akik önálló alkotók is lehetnek. Az egyesület eredetileg négy díjjal indult, azonban pénzdíj nincs, és nem is tervezik bevezetni. Bár külföldi vonatkozása nincs a rendezvénynek, időről időre megjelennek külföldi alkotók is szakmai ismeretségek és felkérések révén.

Az Arany Rajzszőg díj kiállításait az elmúlt években a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem (MOME) egyik kiállítóterében, a MOME Groundban rendezték meg. Az érdekesség, hogy a kiállításokat egy speciálisan tervezett, összeilleszthető fémkeretrendszerben mutatják be. Ez a moduláris rendszer kiválóan alkalmas printelt anyagok, plakátok és egyéb grafikai munkák hatékony és esztétikus bemutatására, amelyeket a MOME Ground tágas terei még inkább kiemelnek. Az első prototípust Batíz Miklós készíti el a 2014-es XIII. Várkert¹ bazárban tartott Arany Rajzszőg kiállításon majd ezt később Kara György tökéletesíti.

„Nehéz Felbecsülni az Arany Rajzszőg-kiállításoknak a tervezőgrafikára és a vizuális kultúrára gyakorolt együttes hatását, melynek minden évben, legalább néhány hétre pezsgést hoztak az életünkbe, s amelyek a kezdetektől összesen néhány ember elhivatottságának, a szakmai közösségért végzett önzetlen munkájának eredményeképpen jöttek létre.”

Futó Tamás

¹ Arany Rajzszőg Golden Drawing Pin 2002-2017, ART - Stég kft., 2017: 180

Az életműdíj, valamint a közelmúltban kifejtett magas szintű szakmai munkájáért díjnyerteseknek alkotásait minden kiállításon kiemelten mutatják be, ezzel is elismerve az érintettek hozzájárulását a tervezőgrafika területéhez. A díjak sokszínűsége biztosítja, hogy különböző kategóriákban és szempontok alapján ismerjék el a tervezőgrafikusok munkáit.

A kiállításához kapcsolódóan az Arany Rajzszőg együttműködésben van a Vylyan Borászattal, amely évek óta kiírja a „Bogyólé” borcímke-pályázatot. Ez a pályázat kifejezetten művészeti egyetemek hallgatóinak szól, lehetőséget adva nekik, hogy valós piaci kihívásokkal találkozzanak és így közelebb kerüljenek a tervezőgrafika kompetitív világához. Ez a fajta együttműködés és gyakorlati tapasztalat biztosítja, hogy a diákok már egyetemi éveik alatt valódi piaci igényekhez igazodó, versenyképes munkákat hozhassanak létre, elősegítve ezzel szakmai beilleszkedésüket és sikerüket.

Arthungry

Az Arthungry portál és díj, amelyet Tábori-Simon José alapított, 2016 óta áll a tervezőgrafikus közösség szolgálatában. Ez a vállalkozás nem csak díjazási rendszert működtet, hanem tehetséggondozással és könyvkiadással is foglalkozik, ami egyedivé teszi a magyar grafikus díjak és kiállítások között. A platform egy portfólió-portálként is funkcionál, ahol a felhasználók böngészhetnek a különböző designerek munkái között, akiknek az elérhetőségei is fent vannak, így közvetlen kapcsolatba léphetnek velük a látogatók.

Az arthungry.com különböző művészeti és tervezőgrafikai események szervezésével is foglalkozik, mint például a TypoHungry, a BALANCE/ ART/ FASHION – egy festőművészeti pályázat, valamint képgrafikai és digitális illusztrációs pályázatok. Ezenfelül a portál könyvkiadással is foglalkozik; kiemelkedik közülük a „Stanc – Kreatív magyar gasztrocsomagolások” című kiadvány, amely a magyar designerek által tervezett étel- és italcsomagolásokat mutatja be, és példázza a magyar tervezőgrafika kreativitását és sokszínűségét.

Az Arthungry tehát egy multifunkcionális platform, amely nem csupán a művészeti elismerésekre és díjazásokra fókuszál, hanem aktívan támogatja a tervezőgrafikusok szakmai fejlődését és közösségi kapcsolatainak erősítését.

Magyar Formatervezési Díj

A Magyar Formatervezési Díj, amelyet a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala szervez, 1975 óta éves rendszerességgel kerül kihirdetésre és jelentős országos elismerésként szolgál az ipari formatervezés területén. Ez a díj átfogó, és bár elsősorban az ipari formatervezésre koncentrál, a vizuális kommunikáció területe is helyet kap benne. A pályázat kategóriái között szerepelnek termékek, vizuális kommunikációs projektek, tervek és diákmunkák is.

A pályamunkákat egy évente felkért nemzetközi zsűri értékeli két fordulóban, és a kategóriánként legszínvonalasabbnak ítélt alkotások kapják meg a Magyar Formatervezési Díjat. A díjazottak oklevélben és pénzjutalomban részesülnek, és munkáikat egy nyilvános kiállításon mutatják be, ahol a díjakat ünnepélyes keretek között adják át. Az 1979-ben indult díj eredetileg Ipari Formatervezési Nívódíj néven volt ismert, és 2003-ban a Magyar Formatervezési Tanács átalakította a pályázati rendszert, aminek során a díj neve is megváltozott. Ezen reformok során megszűnt a termékcsoportok ágazati felosztása, és új kategóriák, mint a vizuális kommunikáció és a diákmunka is bevezetésre kerültek. A MFT szorosan együttműködik a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalával valamint más külföldi szervezetekkel;² A Magyar Formatervezési Tanács az ICSID (Mostmár WDO- World Design Organization) és a BEDA (The Bureau of European Design Associations) tagja és ezen a nemzetközi szervezeteken keresztül képviseli a magyar designt.³

„Az innovációs és technológiai miniszter által meghirdetett nyilvános díjpályázat a kimagasló színvonalú formatervezői teljesítmény elismerését, a hazai formatervezés alkalmazásának ösztönzését hivatott elősegíteni.”

sztnh.gov.hu, 2024

Apex – top lista

A designversenyek kategorizálása igen széles spektrumot ölel fel, kezdve a fotózástól egészen a szolgáltatás design-jáig. Az Apex-lista összeállítása során a design teljes területét figyelembe vették különös tekintettel a vizuális kommunikációra és a marketingre. Ezzel együtt olyan területek, mint az építészet vagy az ipari formatervezés, kiesnek a fókusz területből, míg a kiadványokat és arculatokat elismerő kategóriák, valamint a legfontosabb reklámversenyek design kategóriái kiemelt figyelmet kapnak. Ezeket a kategóriákat nem csak a kreatív, hanem a design listán is figyelembe vesszük a megfelelő súllyal. Amikor pedig az összesített megbízói listát számítjuk, csak azokat a kategóriákat vesszük figyelembe, ahol több pontot érnek.

² Magyar Formatervezési Tanács Éves Beszámoló 2011, Magyar Formatervezési Tanács 2012, 28

³ Magyar Formatervezési Tanács Éves Beszámoló 2011, Magyar Formatervezési Tanács 2012, 10

A versenyeken, hasonlóan az RGB-hez, nem csak design stúdiók és ügynökségek vehetnek részt, hanem szabadúszók, diákok, külsős és belsős csapatok is. Ez lehetővé teszi, hogy a legkülönbözőbb szereplők mutathassák be kreativitásukat és szakmai képességeiket egy szélesebb közönség előtt. Az Apex Design Toplista pontrendszerében az első helyen az ADC, vagyis az amerikai Art Directors Club áll, vagyis súlyozást tekintve ez ér a legtöbb pontot. A második helyen a szintén amerikai Graphis Competition, a harmadik helyen pedig az A' Design Award áll. Design kategóriában 24 díjat tartanak számon, amelyek elnyerésével Apex toplistára⁴ kerülhetünk.

Magyar Könyvtervezési Díj

Az 2022-ben alapított Magyar Könyvtervezési Díj első alkalommal 2022-ben került megrendezésre, és 2024-ben immár második alkalommal ismételték meg ezt az eseményt, amely kifejezetten a könyvtervezési szakmára fókuszál. Ez a díj egy új és hiánypótló kezdeményezés a tervezőgrafikai díjak között, mivel a könyv, mint design termék, korábban nem kapott külön figyelmet ebben a körben. A díj célja, hogy minden évben összegyűjtse és bemutassa a hazai könyvkiadás legmagasabb színvonalon tervezett és gyártott kiadványait. A szakértői zsűri két körben választja ki az adott naptári évben megjelent könyvek közül a legjobbakat, amelyek kiemelt figyelmet kapnak a győztesekből rendezett kiállításon és bekerülnek a díjhoz kapcsolódó nyomtatott, valamint online katalógusokba. Fontos megjegyezni, hogy a díj nem jár pénzjutalommal, hanem a szakmai elismerésre és a tervezőgrafikai szakma népszerűsítésére koncentrál.

„A szervezők kifejezett célja, hogy bekapcsolják a magyar könyvtervezést a nemzetközi szakmai hálózatokba, ezért vállalják, hogy minden évben nevezik a nyerteseket a Stiftung Buchkunst által szervezett Best Book Design from all over the World nemzetközi megmérettetésre.”

magyarkonyvtervezes.hu, 2024

⁴ Apex Design Toplista 2023: 1. Graphasel Design Stúdió, 2. Simon Péter Bence, 3. Szabó Andrea, 4. Anagraphic, 5. Brand Bar

PosterFest

A Magyar Plakát Társaság egy művészeti társulás, amelyet a magyar és az egyetemes plakátművészet hagyományainak és szellemének ápolása céljából hoztak létre. A társaságot tizenhárom plakátművész alapította 2004-ben, tulajdonképpen az 1983-ban alakult DOPP⁵ csoport kibővüléseként. A Magyar Plakát Társaság szervezi a PosterFest Budapest nemzetközi plakátbiennálét, amely a felsorolt események közül a leginkább nyíltan nemzetközi kiállítás. A biennálé ideje alatt egyéb rendezvények is zajlanak, így egy összetett rendezvénysorozatról beszélhetünk. A társaság fejlett honlappal és bár időszakos, de kiterjedt social media megjelenéssel rendelkezik, hasonlóan az Arthungary-hoz. Nemzetközi téren a PosterFest Budapest a világszínvonalú GoldenBee plakátbiennálé magyar megfelelőjeként is azonosítható.

Bár a plakát, mint ipari médium egyre kevésbé van jelen, a nemzetközi plakátkiállítások és versenyek egyre inkább előtérbe kerülnek az internet által. Ezek a rendezvények leginkább egy adott témát feldolgozó és művészi értékkel bíró alkotásokat mutatnak be, ahol a plakát hagyományos jelentése megszűnik, és így művészi (digitális) nyomatokról beszélünk. Ezek a plakát kiállítások a leginkább elérhetőek hallgatók és pályakezdők számára, hiszen a legtöbb esetben nincs olyan kritérium, ami a „megvalósult munkákra vonatkozik”.

Tipozóna

2017⁶-ben jött létre az első kiállítás Egerben, amely Budapesten kívül az egyik legnagyobb nemzetközi tervezőgrafikai esemény Magyarországon. Hagyományosan az egri Templom Galériában kerül megrendezésre, az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem támogatásával. A kiállítás leginkább meghívásos alapon szerveződik, különös tekintettel a betűművészetre. Azon egyetemeken, ahol tervezőgrafikai vagy vizuális kommunikáció szakirány működik, meghívást kapnak meghatározott létszámban oktatóikkal és hallgatóikkal együtt. A bemutatott munkák túlmutatnak a hagyományos plakátok keretein; noha a 70x100 cm-es formátum plakátszerűséget sugall, a művek inkább kísérletező művészi készletéből születnek, és gyakran kísérleti videómunkák is helyet kapnak. A kiállítás egyedi hangulatát az adja, hogy kizárólag fekete-fehér nyomtatokat fogadnak el, színes alkotások nem jelenhetnek meg.

5 A DOPP csoport Krzysztof Ducki, Orosz István, Pinczehelyi Sándor és Pócs Péter által 1987-ben létrehozott plakáttervező társaság.

6 A 2024-es kiállítás kurátorai: habil. Csontó Lajos, dr. Süli-Zakar Szabolcs DLA

RGB

Az RGB – Kreatív Design Award, amely 2019-ben indult, egy speciálisan piacra dolgozó tervezőgrafikusok számára létrehozott vizuális design díj. Az éves megrendezésű díj üzleti modellen alapul, és struktúrája szorosan kapcsolódik a nemzetközi design díjakhoz. Fő célközönsége a kisebb design stúdiók és freelance grafikusok.

A nevezési folyamat teljesen online történik, és különbséget tesz a normál és a végső nevezési határidők között, eltérő díjszabással, hallgatók számára ingyenes. Bár a díjhoz nem kapcsolódik kiállítás, díjátadó ceremóniát rendeznek, és mivel a díj a Kreatív magazinhoz kötődik, az online jelenléte erős, bár ez főként a magyar internetes teret érinti. A díj értéke megbecsült, hiszen pontokat ér az APEX design toplistán is.

A 2022-es Tipozóna 4 kiállítás az egri Templom Galériában

Mestermunka – Ampersand

Az első Ampersand kiállítást 2019-ben rendeztük Fodor Balázssal együttműködve. Akkoriban a nemzetközi kiállítás, melyre az alkotók maguktól adnak be, még csak elképzelés formájában létezett. 2024-ben 5. alkalommal került megrendezésre a 2019-ben újtára indított logo kiállítás.

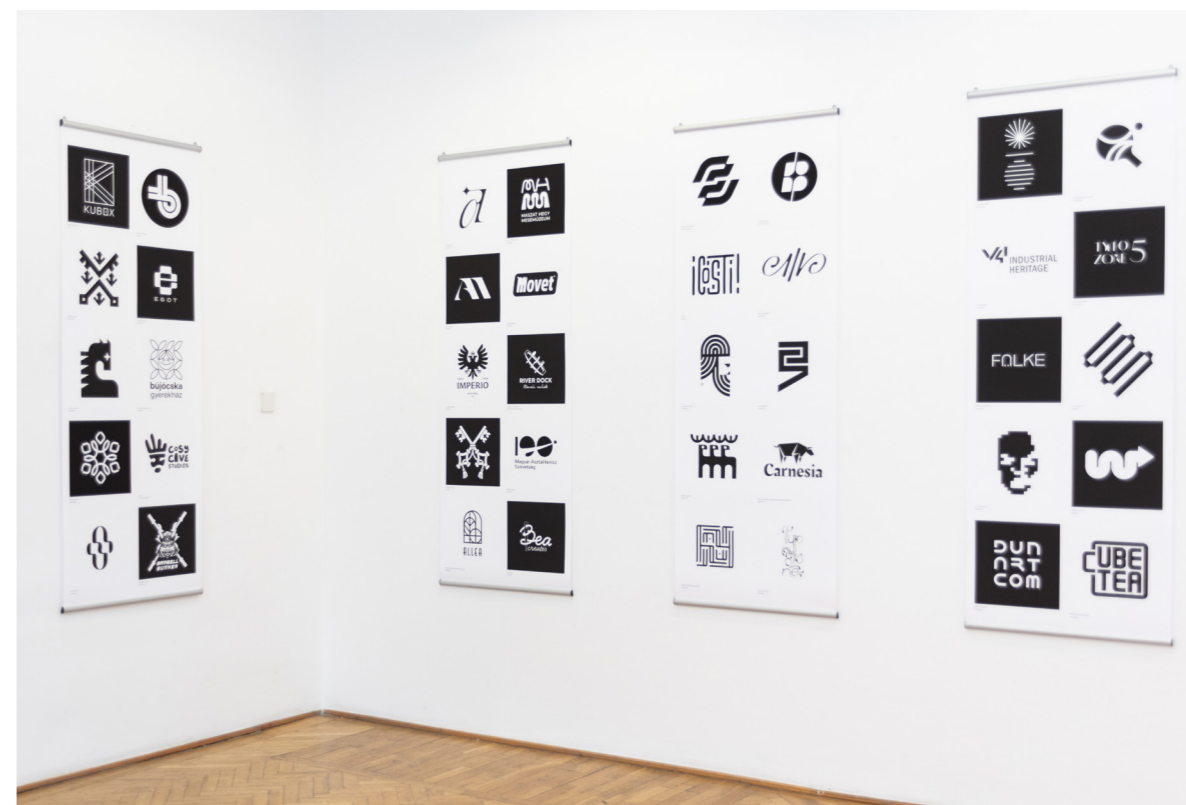
Az Ampersand nemzetközi grafikai és tipográfiai kiállítással eredeti célunk az volt, hogy erősítsük nemzetközi szakmai életben a magyar (magyarországi, külföldi, nemzetközi) grafikusok jelenlétét. Az online térben való részvétel egy jó lehetőség, ugyanakkor nagy nyomást is helyez az alkotók vállára, mivel egy olyan térben kell helyt állni, ahol az egész világ jelen van és látja a műveket, gyorsan reagálnak és ezért nagy a verseny. A különböző kultúrkörből jelentkező művészek a sajátos látásmódjukkal megoldott műveikben a grafika nyelvén bemutatva számos érdekesség fedezhető fel. A gondolatok sokszínűsége, kifejezőereje a művek láttán megtapasztalható. A számítógép általi grafika egységesíti a megoldásokat, de a gondolat erőssége így is átjön.

Első kiállításunkat is nyílt és nemzetközi kiállításnak terveztük. A téma az ampersand (&) jel, mint ligatura elkészítése volt. Összesen 50 alkotó küldött munkát és ennek egyharmada érkezett külföldieként. Egy egyszerű honlapunk volt (landing page), ami pusztán a kiírást tartalmazta minden másban a facebookra és az instagramra hagyatkoztunk. Minden alkotótól 3 pályaművet kértünk, melyekről a kurátori munka folyamán döntöttünk, mennyi és hova kerülhet majd ki.

2020-ban úgy döntöttünk, hogy több időt szánunk a meghírdetésre és több pénzt fordítunk az social mediára is. Ennek hatására több, mint 150 alkotó jelentkezett, így a kiállítás végül 80 alkotóval nyílt meg. Ekkor a Magyarországon meghirdetett tervezőgrafikával foglalkozó kiállítások még mindig nem úgy hirdették magukat, mint nemzetközi nyílt pályázat, külföldi kiállítók vagy zsűritagok leginkább szakmai kapcsolatokon keresztül kerültek be.

Az áttörést 2021-ben rendezett kiállításunkkal értük el, amire több mint 500 alkotó küldte el munkáit, és melynek csaknem a fele külföldi pályamű volt. Így összesen több, mint 1500 pályamunkát kellett leválogatnunk, hogy végül 184 alkotást állíthassunk ki. Ez elképesztően nagy feladat volt, mivel ez jóval több, mint amivel elbírtunk volna. Az időben elkezdett kampány, illetve a social media mellett szakmai fórumokon meghirdetett erőfeszítések eredménye lett ez a hatalmas érdeklődés, így három év alatt több, mint megfizertük a beadók számát.

2022-ben egy kicsit visszavettünk, mivel a kiállítótér a József nádor téri Nádor Galéria sem bírt volna el többet, mi pedig nem akartunk ilyen nagy mennyiséget leválogatni. Ezért visszatértünk a meghívásos rendszerhez is. Így bár nyíltan

meghirdettük online, de ezek mellett meghívtunk olyan alkotókat, akiknek kiállításra érdemesnek találtuk a munkáit. Ezzel a hibrid rendszerrel egy kicsit emelni is tudtuk a színvonalat. Végeredményben 365 alkotó jelentkezett, kicsit több mint 1000 munkával. 2022-re a kiállítók fele külföldi lett

Mestermunkám a 2024-es rendezésű Ampersand 5 / Logo Showcase 2024, International Logo Exhibition, egy nemzetközi nyílt logó kiállítás, melynek a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége adott otthont. Az előző évek tapasztalatiból kiindulva, erős online marketinggel készültem, valamint saját, az évek alatt kialakult e-mail listára hagyatkoztam. Így pár hét leforgása alatt több, mint 1000 embert értem el direkt módon, melynek nagy részét a honlapon (ampersandexhibition.com) keresztül feliratkozottak adták ki. Összesen 180 munka került kiállításra 165 művésztől, melynek fele magyar fele külföldi. Idén nagyobb hangsúlyt fektettem a külföldi alkotók meghívására is, melynek többségük boldogan eleget is tett. A kiállításra bármilyen logó, jel, piktogram, logotípiával vagy betű karakter tervvel lehetett pályázni, melynek többsége fekete-fehérben, kevesebb részük színesben került nyomtatásra. A kiállítás a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége Andrassy úti kiállítótermében került megrendezésre, ahol beszédet mondott Urbán Ágnes művészettörténész majd ezt követően a megnyitó beszédemmel indítottam el az eseményt.

Következtetés

Az ország nagyobb városaiban egyetemi szinten oktatják a tervezőgrafikát, Budapesten kifejezetten tervezőgrafika tanszékkal/szakiránnyal rendelkező egyetemből (minimum) 3 van, és ezek mellett Pécs, Eger és Győr is képez tervezőgrafikusokat egyetemi diplomával. A végzett hallgatók nemzetközi sikerei azt bizonyítják, hogy mind az egyetemi oktatók és hallgatók magas minőséget képviselnek a szakmájukban.

Ennek ellenére Magyarországon nincs olyan nemzetközi díj, amely nyílt pályázati rendszerben globális elérésre törekedne. A régióban Magyarországtól nyugatra Bécsben a Joseph Binder Award, az országtól keletre Romániában a Székelyföldi Grafikai Biennálé helyezkedik el a nemzetközi térben.

A nemzetközi érdeklődés a magyarországi események iránt előnyös az intézményeknek és az alkotóknak, mivel nemzetközi díjak révén a tervezőgrafika területén is kiemelkedő globális eseményeket lehet létrehozni, ami az egyre kompetitívabb nemzetközi piac igényeit is kielégíti. Az értekezés szerint, noha számos nemzetközi díj létezik a tervezőgrafikusok számára, a nemzetközi piac kompetitív jellege miatt igény van, egy a régióban kiemelkedő globális eseményre.

A legtöbb kommunikációt a social median keresztül folytatjuk, ahol az alkotó be tudja mutatni saját magát és ezek mellett néhány nagyobb szakmai portál létezik ahová kuratori jóváhagyás után kerülhetünk be. Az az eszköztár ami láthatóságot szolgálja igen szűk, ezért a láthatóságáért folyó munka szinte folyamatos kell hogy legyen.

Mindezek mellett az online térben állandó és kiapadhatatlan utánpótlás keletkezik évről-évre ami a tervezőgrafika szakmát illeti és ezek minősége nem feltétlenül mutat emelkedő tendenciát. Elmondható, hogy a kitüntetett figyelem megszerzése nehéz és állandó munkát igényel és ezek alapján úgy gondolom, hogy a nemzetközi díjak megszerzése (birtoklása) jó eszköze annak, hogy többlet figyelmet kapjunk a szakmánkban.

Az olyan országokban mint például Kína vagy India, ahol a lakosság száma meghaladja az 1 milliárd főt, a művészeti területen is sokkal kompetitívabb a hozzáállás. Az A' Award által létrehozott listák alapján Kína áll az első helyen a World's Best Designer (Kris Lin of KLID), World Design Rankings valamint a Brand Design Rankings (Tiger Pan) listán.

Az online és offline kiállítások által létrehozott kiállítói tér újrahaznosítás a social mediában egy validációs folyamatot eredményez, amelyet a digitális kommunikációs platformok tettek lehetővé. Mint alkotó, rendkívül fontos, hogy jelen legyünk mindkét térben, így bizonyítva művészi munkánk hitelességét. Véleményem szerint ezeknek a validációs pontoknak a jelentősége növekedni fog a jövőben, különösen a mesterséges intelligencia előretörésével, ami még inkább kiemeli az emberi validáció szükségességét. Ez azt jelenti, hogy a szakmai tekintélyeknek, különösen a

tervezőgrafika területén, hitelesítő szerepeket kell vállalniuk, így adva értéket és elismerést a területen dolgozó alkotók munkájának.

Egy alkotó megítélése két lényeges tényező eredőjeként formálódik: egyrészt a fizikai, másrészt a virtuális térben végzett tevékenységek bemutatása egyaránt kulcsfontosságú. Az állandó online jelenlét lehetőséget teremt arra, hogy széles közönséget érjünk el, függetlenül a nyelvi vagy földrajzi határoktól, ugyanakkor a fokozódó verseny következtében egyre gyakrabban merülnek fel hitelességi kérdések, melyek abból fakadnak, hogy a munkafolyamatok nincsenek megfelelően dokumentálva vagy bemutatva. Ennek következtében az online térben torzult kép alakulhat ki arról, hogy kik, mit és mikor alkottak. Éppen ezért az online jelenlét hitelesítésének eszköze a valós térben végzett alkotói tevékenység, amely hitelességi pontként szolgál, kiegészítve az online térben végzett munkát. Ez a kölcsönös hatás erősíti mindkét területet. Ennek fényében úgy vélem, hogy az online és mesterséges intelligencia által generált digitális tér mellett egyre nagyobb jelentőséggel bírnak azok az események, amelyek a valós világban zajlanak.

Éppen ezért kiemelten fontosnak tartom, hogy több és jelentősebb nemzetközi esemény, művészeti kiállítás, valamint olyan programok valósuljanak meg, amelyek külföldi alkotókat vonzanak hazánkba, akár kiállítóként, akár látogatóként. Ezen események révén a figyelem Magyarországra és az itt tevékenykedő művészekre irányulhatna, amelyet az online térben maximálisan ki lehetne aknázni, bár léteznek törekvések ezen a téren, elengedhetetlen a nagyobb mértékű állami támogatás annak érdekében, hogy Budapest a régió meghatározó művészeti központjává válhasson.

Abbattista, Guido, Iannuzzi, Giulia: *World Expositions as Time Machines: Two Views of the Visual Construction of Time between Anthropology and Futurama*, World History Connected Vol. 13, Issue 3., 2016, pp 14.

Aynsley, J.; Clarke, A.J.; Messell, T.: *International Design Organizations: Histories, Legacies, Values*, Bloomsbury Publishing, 2022, pp 102

Boime, Albert: *The Salon des Refusés and the Evolution of Modern Art*, The Art Quarterly, Spring 1970.

Brockmann, Josef Müller: *Grid Systems in Graphic Design*, Niggj Verlag, 1996, pp 16.

Crow, Thomas E.: *Painters and Public Life in 18th Century Paris*, Yale University Press, 1985: pp22, 2.

Guiffrey, Jules: *Livrets des Expositions de Académie de Saint-Luc*, Paris: Baur et Détaille, 1872.

Hollis, Richard: *Swiss Graphic Design: The Origins and Growth of an International Style, 1920–1965*. Yale University Press: 2006, pp 16.

Howes, Anton: *Arts and Minds*, Princeton University Press, 2020, pp 46.

Journal of the Society of Arts, George Bell & sons, 1881, pp 190.

Klíma, Arnošt: *The Role of Rural Domestic Industry in Bohemia in the Eighteenth Century*, The Economic History Review, vol. 27, 1974, pp 48–56.

Lőrincz, Attila (szerk.), *Arany Rajkszög 2002-2017*, ART- Stég Kft,

Luckhurst, Kenneth W.: *The Story of Exhibitions, The Studio Publications London & New York*, 1951, pp 15-26.

Borsi, Franco, and Ezio Godoli. *Vienna 1900 Architecture and Design*, New York, Rizzoli International Publications, 1986.

Magyar Formatervezési Tanács Éves Beszámoló 2011, Magyar Formatervezési Tanács 2012, pp10, 28.

Meggs, Philip B.: Aston W. Purvis, *History of Graphic Design*, Sixth Edition, Wiley: 2016, pp 457.

Neal, Kenneth: *A Wise Extravagance*, University of Pittsburgh Press, 1996, pp 23.

O’Doherty, Brian: *Inside the White Cube: The Ideology of the Gallery Space*, The Lapis Press, 1986, pp 16.

O’Doherty, Brian: *Inside the White Cube: The Ideology of the Gallery Space*, University of California Press, 2000, pp 14-15.

Premiums by the Society, established at London, for the Encouragement of Arts, Manufactures, and Commerce, London, The Society, 1758.

Random House Webster’s College Dictionary, New York: Random House, 1991, 1481.

A List of Society of the Arts, Manufactures and Commerce, Society for the Encouragement of Arts, Manufactures and Commerce, 1759, London.

Ward, Martha: *What’s Important about the History of Modern Art Exhibition?*, Reesa Greenberg, Bruce W. Ferguson and Sandy Nairne, *Thinking about Exhibitions*, Routledge, 1996, pp 332.

Wood, Henry Trueman: *A History of the Royal Society of Arts*, London, J. Murray, 2022, pp 3.

XI. Országó Tervezőgrafikai Biennálé Békéscsaba, Munkácsy Mihály Múzeum, Dr. Gringor Igor, 1998,

Kovács Olivér Artúr

www.oliverarthur.com

Tanulmányok

2014-2017	MKE, Doktori Iskola, Önköltséges, témavezető: Felsmann Tamás
2007-2012	Magyar Képzőművészeti Egyetem, Tanárképző Tanszék, nappali hallgató,
2005-2012	Magyar Képzőművészeti Egyetem, Grafika Tanszék, nappali hallgató,
2000-2005	Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola, Könyvműves szak, érettségi, Budapest

Tagság

2015	Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége
2013	Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete
2005	Belvárosi Művészek Társasága

Dijak

2019	Különdíj, MAOE – Dimenziók, Budapest
2016	Különdíj, XX. Országos Tervezőgrafikai Biennálé, Békéscsaba
2015	Kuruc D. István díj, Hódmezővásárhelyi Őszi Tárlat
2005	Rékassy Csaba-díj, Budapest.
2003	Tervezőgrafikai Triennálé, különdíj, Meander Galéria, Budapest.

Kiállítások

2024

Mesterek és Tanítványok IV. - Óbudai Társaskör Pincegaléria, Budapest
TIPÓZÓNA 5. (TYPOZONE 5.) Eszterházy Károly Egyetem, Templom Galéria, Eger
XXIV. Országos Tervezőgrafikai Biennálé, Magyar Képzőművészeti Egyetem, Budapest

2023

5th Emirates International Poster Festival, Dubai
2023 - Tiny Art 2.0, Pintér Galéria, Budapest
Staféta - A Magyar Művészeti Akadémia Iparművészeti és Tervezőművészeti Tagozatának kiállítása

2022

XXIII. Országos Tervezőgrafikai Biennálé

2020

XXII. Országos Tervezőgrafikai Biennálé, Magyar Képzőművészeti Egyetem, Budapest
Ampersand 2020 International Exhibition, Nádor Galéria, Budapest
Képzőművészeti nemzeti szalon, szabadjáték ii., „szabadjáték – szobák”, Múcsarnok, Budapest
Típozóna 4. (Typozone 4.), Eszterházy Károly Egyetem, Templom Galéria, Eger

2019

MAOE – Dimenziók, REÖK-palota, Szeged
International Ampersand Exhibition Budapest, Nádor Galéria, Budapest
Részletek mesterei, Lívia Villa, Budapest
XXI. Országos Tervezőgrafikai Biennálé válogatott anyagának kiállítása, MMA Pesti Vígadó Galéria, Budapest
MATT – Graphifest Bauhaus 2019, Magyar Képzőművészeti Egyetem, Budapest
21. Miniképek, Vizivárosi Galéria, Budapest
Déja Vú, Nádor Galéria, Budapest
Now – Most, International Poster Exhibition, MKISZ

2018

Graphics Now – Recent Works 2018, Nádor Galéria Art&Med Kulturális Központ, Pécs
Típozóna 2, Templom Galéria, Eger
Kívül - Szonda a jövőbe, Szombathelyi Képtár, Szombathely
XX. Tervezőgrafikai Biennálé, Klebelsberg Kultúrúria, Budapest
Fegyver-játék / Kunst ist Krieg - Oliver Arthur egyéni kiállítás, Lívia Villa, Budapest
Arany Rajzszőg – Graphifest, Tesla, Budapest
The name of the game - Oliver Arthur egyéni kiállítás, Nádor Galéria, Budapest
XXI. Országos Tervezőgrafikai Biennálé, Békéscsaba Munkácsy Mihály Múzeum, Békéscsaba
Jelen – Magyar Festészet Napja, Piano Art Café, Budapest
Arany-Kor Arany-képek, Nádor Galéria, Budapest
Mini Képek, Vizivárosi galéria, Budapest
Mini Képek, Hereditas galéria, Budapest

2017

Mini Képek, Vígadó Galéria, Budapest
Miskolci Grafikai Triennálé, Miskolci Galéria, Miskolc

2016

Sortűz, Nádor Galéria, Budapest

Mini képek, Vizivárosi Galéria, Budapest

Mini képek, Hereditas Galéria, Budapest

Belövések, MANK Galéria, Szentendre

63. Vásárhelyi Őszi Tárlat, Tornyai János Múzeum, Hódmezővásárhely

XX. Országos Tervezőgrafikai Biennálé, Munkácsy Mihály Múzeum, Békéscsaba

Animus - önálló kiállítás, Budapest Pont, Budapest

Kor/Társ IV, Eötvös10, Budapest

Inspiral Matrica Napok, Karton Galéria, Budapest

Gondnok, Vitkovics Mihály utca 5. Pop Up Galéria, Budapest

Graphics Review, IV. Internatianl Graphic Art Biennial, Székely land, Romania

2015

Önálló kiállítás-Printek, Erzsébetligeti Színház, Budapest

Printa Francia Intézet nyílt nap, Budapest

62. Vásárhelyi Őszi Tárlat, Tornyai János Múzeum, Hódmezővásárhely

2014

Önálló kiállítás, Lollipop Factory, Budapest

Megapixel 2014 Elektrografikai kiállítás, MŰSZI, Budapest

Jeles, Hegyvidék Galéria, Budapest

Icon Data 2014, Graphic Triennial Krakow Online Archive 2014

Rákapcsolódás, Karton Galéria, Budapest

Asan, Godot Galéria, Budapest

Super Market Gallery, Budapest

Asan, Kis Á, Budapest

Graphics Review, III. Internatianl Graphic Art Biennial, Székely land, Romania

Miskolc Grafikai Triennálé , Feledy-ház, Miskolc

2013

Négy Elem, Művészet Malom, Szentendre

Ghetto Otto Kalandjai, Ötkert, Budapest

Kaleidoszkóp, Esztergom

Állatok az Illusztrációban Bologna

Állatok az Illusztrációban Budapest

Állatok az Illusztrációban Pozsony

Állatok az Illusztrációban Frankfurt

2012

Graphics Review, II. Internatianl Graphic Art Biennial, Székely land, Romania

International Print Triennial 2012, Bunker Sztuki Krakow Poland

Where is Printmaking? In Search of New Meanings, Opole Contemporary Gallery, Poland

Önálló kiállítás, Eklettika Restolounge, Budapest

Matricák 2012 Kisméretű Elektrografikai Alkotások Kiállításai, Kas Galéria, Budapest

Urbánus folklór, Matt, Design Terminál, Budapest

Kijárat az ajándékbolton át, Műcsarnok, Budapest

2011

Hibryd Art, Spicy Collection, Budapest

Hibryd Art, Spicy Collection, Collegium Hungaricum, Berlin

Hibryd Art, Spicy Collection, Római Magyar Akadémia, Róma

Hibryd Art, Stroke Art Fair, München

XV. Miskolci Triennálé, Feledy-ház, Miskolc

Ezüstgerely, Magyar Sportmúzeum, Budapest

2010

Coloring Book Printa art shop Budapest,

Stylwalker Night, Ötkert, Budapest

Hibryd Art, Mumus, Önálló kiállítás, Budapest

2009

Adam Varpoll & Oilver Arthur CMYK & RGB kiállítás, Gastro pub, Pécs

Dongó Simonnal és Lakos Tamással Budapest

European Architecture Students' Assembly, X, L, M, S, FL, Vaduz, Liechtenstein

2008

Keith Haring Emlékkiállítás, Art Factory, Budapest

Xaft, One Night Exhibit, Ruttkai Éva Színház, Budapest

Blokk of Arts, Nádor Galéria

2007

FORMA garléria, Unplugged Önálló kiállítás, Budapest

Vans Style, Gödör Budapest

Pécs Fesztivál, Önálló kiállítás Pécs

Aluljáró Fesztivál Ócsa

2006

Művészpénz, Cambrai, Franciaország

CowParade, Corvin Mozi, Budapest

Respect The Eastpak, Nádor Galéria, Budapest

2005

Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola, Tanulmányi pályázat, Ponton Galéria , Rékassy Csaba-díj, Budapest

Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola 125 éves kiállítása, Iparművészeti Múzeum, Budapest

Ötödévesek, Café Comedium, Gyalog Eszterrel és Orr M. Lajossal, Budapest

“You Are” New York, Usa

Nike Metropolitan Life, Cipő- és kabát design a The Room magazin bemutatkozó estje, MEO, Budapest

Művészpénz, Nádor Galéria, Budapest

Művészpénz, Institut Hongrois, Paris, France

2004

SWATCH THIS! Streetart kiállítás, Kuplung Pub, Budapest

SWATCH THIS! Streetart kiállítás, Citadella, Budapest

ARC, Óriásplakát kiállítás, Felvonulási tér, Budapest

2003

Tervezőgrafikai Triennálé, Meander Galéria, Különdíj, Budapest

InTRENDmedia, “Public, Street, Tactical”, Múcsarnok bisztro Budapest

Bisztró, Streetart Második Réteg, Múcsarnok, Budapest

LOGO SHOWCASE 2024 INTERNATIONAL LOGO EXHIBITION Nemzetközi logo kiállítás

Kiállítás szervezés, rendezés, kurátori tevékenység

Kiállított művészek száma: 180

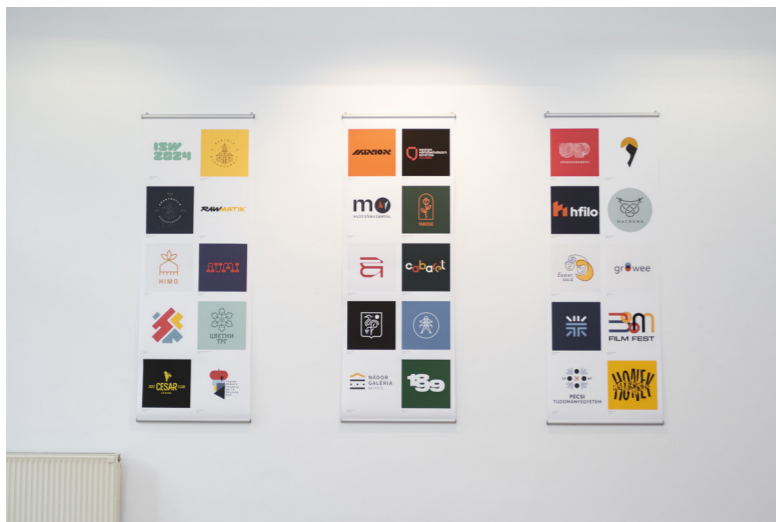
Kiállított munkák száma: 200

Résztevő országok:

Albania	Korea
Belarus	Lithuania
Bosnia and Herzegovina	Mexico
Brazil	Moldova
Bulgaria	Netherlands
Canada	North Macedonia
China	Poland
Colombia	Portugal
Croatia	Romania
Cuba	Serbia
Estonia	Switzerland
Finland	Taiwan
Germany	Tukrey
Hungary	Ukraine
Indonesia	United Kingdom
Italy	USA
Japan	Vietnam

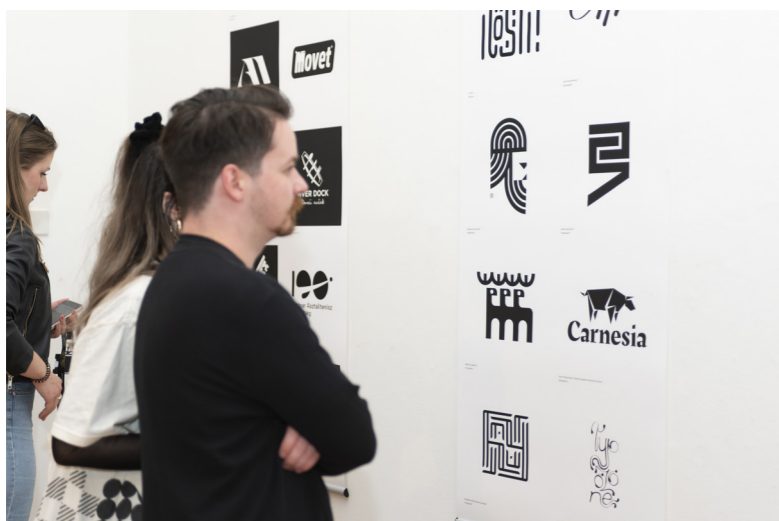

Logo Showcase 2024 - International Logo exhibition

Kiállított művészek:

Ádám Bagaméri	Hungary
Ádám Görzsöny	Hungary
Adél Hurai	Hungary
Adnan Suljkanović	Bosnia and Herzegovina
Adrienn Umlauf	Hungary
Agi Haxhimurati	Albania
Agnieszka Węglarska	Poland
Aleksandra Obradovic	Serbia
Alen Pavlovic	Croatia
Alexander Tsanev	Bulgaria
Amar Ma'ruf Styá Bakti	Indonesia
Amondó Szegi	Hungary
Anastazja Toch	Poland
András Kohut	Hungary
András Papp	Hungary
András Veres	Hungary
András Berecz	Hungary
Andrea Szabó	Hungary
Andrea Vari	Italy
Anett Bihar	Hungary
Anh Ho	Vietnam
Anikó Csomor	Hungary
Aninndesign	Croatia
Anita Vivien Antal	Romania
Anna Farkas	Hungary
Anna Molokanova	Poland
Anna Szwaja	Poland
Anna Stefánia Boda	Hungary
Antal Schmidt	Hungary
Antonia Ravasz	Hungary
Áron Nagy	Hungary
Árpád Dezső	Hungary
Attila Auth	Hungary
Attila Mézes	Hungary
Attila Kántor	Hungary
Balanced empathy	Turkey
Balázs Vargha	Hungary
Bán Annamari / Mysto Brand Lab	Hungary
Barbara Widlak	Poland
Botond Vörös	Hungary
Chen Goyen	Taiwan
Clemens Metzler	Japan
Costi	Brazil

Crhystian Abreu	Portugal
Crhystian López	Cuba
Csenge Kalmár	Hungary
Csenge Poór	Hungary
Csilla Fruzsina Szabó	Romania
Csongor Szigeti	Hungary
Dalma Zalai	Hungary
Damjan Momirovski	North Macedonia
Daniel Kubacki	Poland
Dániel Sárosi	Hungary
David Quay	Netherlands
Davor Butorac	Croatia
Dejan Mraović	USA
Dimazfakhr	indonesia
Dóra Balla	Hungary
Dóra Derczbach	Hungary
dr um. Dragica Nikodinović	Serbia
Dubalix	Switzerland
Dusan Sol	Serbia
Enikő Dörfler	Hungary
Eric Lee	Canada
Eszter Csordás	Hungary
Eszter Kovács	Hungary
Eszter Tolmácsy	Hungary
Evelina Tabaruskaitė	Lithuania
Fanni Agócs	Hungary
Fanni Dallos	Hungary
Fanni AKI	Hungary
FLOV Branding Studio	Poland
Gergő Kincses	Hungary
Gergő Bogányi	Hungary
Gert van Duinen	Netherlands
Glória Szádeczky Kardoss	Hungary
Győző Horváth	Hungary
Hacke spezial	Germany
Hans Schellhas	USA
Helena Zwierzchowska	Poland
Iana Curteva	Moldova
Ibrahim Yilmaz	Tukrey
Istvan Dukai	Hungary
Jaakko Tikkanen	Finland
Jakub Gołębiewski	Poland
Jarek Suljkanović	Poland
Jelena Drobac	Serbia
Jimmy Pixel	Colombia
Jing Xiao	China

Jmtypography Hungary
 József Gábos Hungary
 Júlia Jula Bodolóczki Hungary
 Kamilla Szathmáry Hungary
 Karang Tayyari Germany
 Kata Káldor Hungary
 Kathrin Teh Canada
 Katinka Győri Hungary
 Kayo Shinbu Japan
 Kinga Csenge Kovács Hungary
 Konrad Moszyński Poland
 Konrad Moszyński / mucha dsgn Poland
 Kristof Kiss-Benedek Hungary
 Kristóf Ménesi Hungary
 Kriszta Szegedi Hungary
 Krisztián Mezei Hungary
 Krzysztof Guzek Poland
 Laura Lackner Hungary
 LE Quy Hai Vietnam
 Levente Zöld Romania
 Lilla Bezzeg Hungary
 Lilla Ósz-Varga Hungary
 Łukasz Aleksandrowicz Poland
 M. Can Kızgındemir Turkey
 Magdalena Januszkiewicz Poland
 MArcell Horváth / Blackdevs Hungary
 Marko Kekishev Estonia
 Márta Durst Hungary
 Márton Szvath Hungary
 Marton Maximilian Slash Hungary
 Maryna Nychporchuk Ukraine
 Máté Knapecz Hungary
 Mateusz Machalski Poland
 Matko Vlaić Croatia
 Matylda Bruniecka Poland
 Melinda Tóth Hungary
 Menny Otamendi Mexico
 Milan Varga-Marfy Hungary
 Miranchukova Belarus
 Monika Sarmay Hungary
 Mór Solymosi United Kingdom
 Nadja Petuhov Serbia
 Nándor Slomo Hungary
 Nikoletta Druzsin Hungary
 Nóra Bognár & Csenge Kalmár Hungary

Norbert Farkas Bárány Hungary
 Oleksiy Shtramylo Ukraine
 Orsolya Benedek Romania
 Oskar Francuz Poland
 Oszkár Boskovitz Hungary
 Ovject Korea
 Pál Elekes Hungary
 Panka Mihlovits Hungary
 Panna Borsi Hungary
 Péter Csuth Hungary
 Péter Kerekes-Novák Hungary
 Péter Morvai Hungary
 Péter Vasvári Hungary
 Péter Bence Simon Hungary
 Piotr Śliżewski Poland
 Ramóna Krisztina Konfár Hungary
 Rebeka Tarcsa Hungary
 Réka Bakonyi Hungary
 Réka Koós Hungary
 Renáta Jakab Hungary
 Rozi Bornemisza Hungary
 Sándor Dalmadi Hungary
 Sebestyén Boér Hungary
 Stefan Mijić Serbia
 Susie Koh USA
 Symbr United Kingdom
 Szabó Szabolcs Hungary
 Tamara Drndarević - SDC Serbia
 Tamás Felsmann Hungary
 Tamás Mezei Hungary
 Tímea Triebel Hungary
 Tímea Szócs Romania
 Tomasz Kipka / Studio Tecken Poland
 Tünde Fodor Hungary
 Veronika Szász Hungary
 Viktória Lukacsik Hungary
 Weronika Bogucka Poland
 Zalán Vad Hungary
 Žarko Kuvalja Croatia
 Zoltán Visnyai Hungary
 Zoltan Zeman Hungary
 Zostaw To Nam Poland
 Zsolt Kathi Hungary
 Zsolt Kolcsar Romania

Köszönetnyilvánítás

Köszönöm Felsmann Tamásnak, aki már jóval a doktori tanulmányaim előtt is segített elkalauzolni a művészet labirintusszerű világában. Hálával tartozok az inspirációért és a támogatásért, amit tőle kaptam, hiszen útmutatása nélkül talán fel sem fedezem a művészet rejtett összefüggéseit és mélyebb rétegeit.

Köszönöm kedves kollégáim segítségét, amiből külön kiemelném azon diskurzusokat amik a szakma, oktatási és kiállítási témáit tárgyaltuk. Köszönettel tartozom Auth Attila, Szabó Andrea és Farkas Annának, hogy támogattak és segítettek törekvéseimet a disszertáció kapcsán.

A kiállításokkal való kutatásom kapcsán hasonló szakmai segítséget kaptam Molnár Gyulától illetve Lőrincz Attilától akiktől mélyebb betekintést kaphattam azon kiállításokról amelyeket ők szerveztek. Hála illeti Szepes Hédi művészettörténészt aki részemre bocsájtotta tanulmányát az Országos Tervezőgrafikai Biennáléről.

Természetesen köszönöm családomnak, leginkább Olajos Ilkának és Lencsés Idának, akik mindevégig nagy türelemmel és odaadással bírtak annak érdekében, hogy mind doktori tanulmányaimat és disszertációm is sikeresen lezárjam.

fotó:

XXIV. Országos tervezőgrafikai Biennálé - Nyíri Julianna (MKE)

Logo Showcase 2024 - International Logo exhibition - Olajos Ilka